www.nv-online.info

№ 30 (4077)

19 красавіка 2016 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:
УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

На простор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою...
Якуб КОЛАС

Народная Воля

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

НАДВОР'Е

Не хавайце парасоны

На бягучым тыдні ў Беларусі будзе халаднаватае надвор'е, чакаюцца дажджы і нават мокры снег. Яшчэ сёння, 19 красавіка, удзень – ад 9 да 15 градусаў са знакам плюс. А ўжо ў сераду і чацвер амаль па ўсёй тэрыторыі Беларусі дажджы (месцамі – мокры снег). Чакаецца ўзмацненне ветру з парывамі да 15–20 метраў за секунду. У начныя гадзіны тэмпература паветра складзе 1–6 цяпла, у дзённыя – ад 4 градусаў са знакам плюс на поўначы да 11 градусаў на Гомельшчыне. У пятніцу ў начныя гадзіны слупок тэрмометра апусціцца ніжэй нуля – тэмпература паветра складзе ад 3 марозу да 4 градусаў са знакам плюс, у дзённыя – 6–13 цяпла (на поўдні – да 15 градусаў).

ЛІСТ ДА СЯБРОЎ

Згуртуемся!

Шаноўныя прыхільнікі "Народнай Волі" – падпісчыкі і ўсе, хто рэгулярна набывае газету ў шапіках!

Рэдакцыя вымушана звярнуцца да Вас вось з якой нагоды.

Скажам шчыра: нас, супрацоўнікаў творчага калектыву, не задавальняе сённяшні тыраж газеты. Па-першае, ён не дазваляе вырвацца з фінансавага палону, а па-другое, не спрыяе ў поўнай меры належнаму ўплыву выдання на развіццё падзей у краіне.

Што зрабіць, каб чытацкая аўдыторыя "Народнай Волі" была больш масавай?

Давайце, паважаныя сябры, разам пашукаем адказ на гэтае пытанне.

Наша галоўная місія – зрабіць газету яшчэ больш цікавай, больш змястоўнай, больш вострай і злабадзённай. Менавіта на гэта скіраваны наш стратэгічны курс, якога мы прытрымліваемся ўжо дваццаць першы год.

Адстойвалі Беларусь, яе незалежнасць, яе нацыянальнае адраджэнне – і будзем адстойваць!

Мацавалі дэмакратыю – і далей будзем мацаваць!

Баранілі правы чалавека – і будзем бараніць!

Бязлітасна крытыкавалі тых, хто з'яўляецца тормазам на шляху да лепшага жыцця, – і будзем крытыкаваць, без аглядкі на высокія чыны і прыналежнасць да той ці іншай палітычнай сілы!

Гарой стаялі за ПРАЎДУ – і будзем стаяць!

Пры гэтым мы, журналісты, усведамляем: чым больш у газеты чытачоў, тым больш яе ўплыў на ўсе бакі жыцця нашай краіны. Вось чаму рэдакцыя вырашыла звярнуцца да Вас, нашых сталых падпісчыкаў, і ўсіх, хто сістэматычна набывае "Народную Волю" ў шапіках, з перакананай просьбай: **давайце разам правядзём з 20 красавіка па 20 мая месячнік пашырэння кола нашых сяброў.** Калі кожны з Вас сагітуе, далучыць да "Народнай Волі" хаця б аднаго чалавека – нас адразу стане на дзясяткі тысяч болей. А калі да Вашай персанальнай парады прыслухаюцца два-тры чалавекі? Вось тта будзе згуртаванне!

Ведаем, многія з Вас, нашых даўнішніх падпісчыкаў і пакупнікоў газеты ў шапіках, кіруюць калектывамі – знайдзіце, калі ласка, магчымасць распавесці сваім работнікам пра "Народную Волю", пра звышадказную ролю, якую яна адыгрывае ў грамадска-палітычным жыцці Беларусі. Параіце ім уліцца ў гурт прыхільнікаў дэмакратычнай газеты, афоміўшы падпіску ўжо на бліжэйшы месяц. Для гэтага шмат часу не патрэбна – дастаткова зазірнуць у любое паштовае аддзяленне на некалькі хвілін.

Шматгадовыя нашы сябры! Звярніце, калі ласка, увагу на такую рэч: у Вашага суседа пустуе паштовая скрынка. Ён, можа, газет наогул не чытае, маўляў, "усё там хлусня"... Але гэта хіба пра нас? Вы таму прапануйце раз-другі прачытаць цікавыя і змястоўныя матэрыялы "Народнай Волі". Глядзіш, і ён стане нашым сябрам. Падкажыце яму, што кошт падпіскі на месяц – усяго 58.000 рублёў. Што гэта за сума – зробім хаця б такое параўнанне: кілаграм больш-менш нармальнай сыравяленай каўбасы цяпер каштуе пад 200.000 рублёў...

Скажам адкрыта: ёсць нямала людзей, якія з задавальненнем чыталі б "Народную Волю", але іх фінансавае становішча з розных прычын настолькі кепскае, што яны не могуць звесці канцы з канцамі, для іх, на жаль, і 58.000 рублёў – вялікія грошы. Ці ж можа рэдакцыя газеты ў такіх варунках не звярнуцца да тых, хто мацней стаіць на нагах, хто, дзякуй Богу, надрэнна пачуваецца ў гэты крызісны час: працягніце, даражэнькія, руку дапамогі згаданым людзям! Чалавек, якому Вы аформіце падпіску на "Народную Волю", узмацнее духам, зойме больш актыўную грамадзянскую пазіцыю, знойдзе выйсце з цяжкай сітуацыі. У любым выпадку Ваша дабрачыннасць адгукнецца ў яго сэрцы!

Можна прадоўжыць шэраг парад, як уключыцца ў аб'яўлены месячнік дзеля пашырэння кола падпісчыкаў "Народнай Волі". Але, мяркуем, Вы, нашы даўнія прыхільнікі, і самі добра ведаеце, якім чынам лепш прыцягнуць увагу да любімай Вамі газеты тых, хто, шкада, яшчэ не трымае яе ў руках. І рэдакцыя моцна разлічвае на Вашу дапамогу.

Сіла "Народнай Волі" – у нашай агульнай сіле: сіле тых, хто стварае газету, і тых, хто яе чытае.

Чым больш нас будзе, тым большую карысць мы зможам прынесці роднай Беларусі, а значыць, і самім сабе.

Згуртуемся, людзі добрыя!

Рэдакцыя газеты "Народная Воля".

З 20 красавіка па 20 мая – месячнік па пашырэнні кола падпісчыкаў «Народнай Волі».

ТАКОЕ ЖЫЦЦЁ

Дапамогу па беспрацоўі не павялічаць

У Азербайджане сярэдні памер дапамогі па беспрацоўі знаходзіцца на ўзроўні 166 долараў, у Расіі – 63, у Малдове – 67, ва Украіне – 56 долараў, а ў Беларусі беспрацоўным грамадзянам плацяць ад 147 тысяч да 420 тысяч рублёў (ад 7,2 да 20 долараў). Грамадскасць прапаноўвала павысіць памер гэтай дапамогі да ўзроўню бюджэту пражытачнага мінімуму. Зараз гэта 1 мільён 640 тысяч рублёў (або 81 долар па курсе Нацбанка).

Але дэпутаты нават не палічылі патрэбным разглядаць гэтае пытанне, калі абмяркоўвалі закон аб занятасці, які збіраюцца прыняць на вясновай сесіі.

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

ГОЛАС ПАРТЫІ

3 удзелам 700 чалавек

Абласная арганізацыя Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада) 18 красавіка падала заяўку ў гарвыканкам Брэста на правядзенне мітынгу. Як расказала старшыня арганізацыі Ганна Канюс, гадзінная дэманстрацыя па цэнтральных вуліцах Брэста з удзелам 700 чалавек намячаецца на 7 мая. Мэта акцыі – выказаць пратэст у сувязі з прыняццем дэкрэта №3 "Аб папярэджанні сацыяльнага ўтрымаенства", павышэннем пенсіённага ўзросту; патрабаванне вяртання ў стражавы пенсіённы стаж тэрміну службы ў войску, водпуску па доглядзе за дзіцем, вучобы ў ВНУ, перыяду догляду за інвалідам першай групы або дзіцяці-інвалідам, а таксама за састарэлымі, якія дасягнулі 80-гадовага ўзросту.

СКАЗАНО!

Александр ЛУКАШЕНКО:

– У вас еще есть квартал для того, чтобы сгруппироваться и показать соответствующие результаты. Если нет, придут другие люди, которые должны этим заниматься. Поэтому собирайтесь вместе и действуйте. Если кто-то что-то не тянет, вносите немедленно предложения. Спрятаться за спину кого бы то ни было не получится.

(Из вчерашнего заявления А.Г.Лукашенко, во время отчета правительства, Нацбанка и губернаторов об итогах развития страны в первом квартале текущего года и мерах по повышению эффективности экономики.)

БЛИЦ-КОММЕНТАРИЙ

«Отвинчу голову, положу подмышку, и пойдете, если сможете»

Угрозы со стороны Лукашенко отправить правительство и директорский корпус в отставку звучат постоянно. Вот цитата Лукашенко, датируемая июнем 2014 года: **«В ближайшее время мы проведем серьезную ротацию кадров и заменим, начиная от правительства до руководства крупных предприятий, которые обеспечивают благосостояние нашей страны, если не будет должного результата».**

В ноябре 2011 года на совещании по вопросу распоряжения государственным имуществом Александр Лукашенко критиковал правительство и обвинил его в увлечении рынком: **«Я терплю это до 1 января, а потом у вас останется срок до 1 мая, ну, до 9-го, до Дня Победы, и население совершенно по-иному должно оценивать политику в государстве».**

Осенью 2012-го все тому же правительству Лукашенко поставил «меньше двойки», когда отчитывал за провал в работе кожевенной и обувной отрасли.

Осенью 2013-го из-за недовольства работой правительства по выполнению программы по строительству торгово-логистических центров в стране президент и вовсе заявил: **«Отвинчу голову, положу подмышку, и пойдете, если сможете».**

Что и говорить, силен А.Лукашенко в нагнетании страстей! Не занимать ему творческих способностей в подборе образных выражений. Но что за словами? Не «отвинтил» он голову тому же М.Мясниковичу, который не один год возглавлял правительство. Не «отвинтит» он голову и А.Кобякову, нынешнему премьеру. Потому что они лишь исполнители воли президента. Ну как ты добьешься каких-либо серьезных результатов без настоящих реформ? Улучшать то, что давным-давно устарело, заржавело, прогнило, вышло из моды, отстало от прогресса – это все равно что на зонтике от дождя подниматься в космос.

Так что вчерашнее заявление А.Г.Лукашенко – это, скорее всего, лишь очередное сотрясение воздуха.

Анна ГОНЧАРИК.

Расія забараняе ўкраінскія арганізацыі

У РФ хочуць прызнаць «непажаданымі» тры ўкраінскія арганізацыі. Гаворка ідзе пра Сусветны кангрэс украінцаў, Украінскі сусветны каардынацыйны савет і Крымскую палявую місію па правах чалавека.

Летась Савет федэрацыі Расіі рабіў захады, каб прыняць дадатковыя меры па супрацьдзеянні «антырасійскай актыўнасці замежных і міжнародных няўрадавых арганізацый».

У гэты зварот увайшоў «стоп-ліст» з 12 арганізацый, дзейнасць якіх, на думку сенатараў, «непажаданая на тэрыторыі РФ»: Фонд Сораса, Нацыянальны фонд дэмакратыі (NED), Міжнародны рэспубліканскі інстытут (IRI), Нацыянальны дэмакратычны інстытут па міжнародных пытаннях (NDI), Фонд МакАртураў, Freedom House, Фонд Чарльза Сцюарта Мота, Фонд «Адукацыя для дэмакратыі» (FED), Усходнееўрапейскі дэмакратычны цэнтр, Сусветны кангрэс украінцаў, Украінскі сусветны каардынацыйны савет і Крымская палявая місія па правах чалавека.

РЕАЛИИ

Купил «Майбах» – готовься к проверке налоговой

Начальник инспекции Министерства по налогам и сборам по Минску **Андрей Соболевский** на оперативном совещании в Мингорисполкоме, сообщил, что в I квартале текущего года налоговая служба проанализировала доходы граждан, приобретавших ранее дорогие автомобили.

В результате выявлены факты регистрации транспортных средств на людей преклонного возраста. *«Так, два автомобиля «Бентли» оформлены на граждан 1941 года рождения, а владелицей «Порше» является гражданка 1935 года рождения. Всего в поле зрения налоговых органов попали более 100 человек – это владельцы транспортных средств элитных марок: «Бентли», «Мазерати», «Ламборгини», «Порше» (2015 года выпуска), «Ягуар», «Майбах», «Астон-Мартин», «Феррари», «Роллс-Ройс».*

Треть информации уже отработана, гражданам предъявлено к уплате более 200 млн рублей.

БЕЗ РУЖОВЫХ АКУЛЯРАЎ

Аляксандр КЛАСКОЎСКІ,
спецыяльна для "Народнай Волі"

Загрымім пад фанфары

Які сэнс Аляксандру Лукашэнку ладзіць зараз V Усебеларускі народны сход, калі чарговую "элегантную перамогу" на выбарах нязменны прэзідэнт ужо атрымаў летась? Ну не дзеля таго ж намячаецца чарговае нятаннае мерапрыемства, каб пяірыць праўладных кандыдатаў на выбарах у Палату прадстаўнікоў, што чакаюцца ў верасні (злыя языкі кажуць, што новыя яе склад і так даўно зацверджаны).

Не атрымаецца і адрапартаваць пра дасягненні мінулай пяцігодкі (2011–2015 гады), бо яе з трэскам правалілі. Дастаткова згадаць, што планавалася давесці сярэдні заробак да тысячы долараў, а ён цяпер бліжу трохсот. Новая ж пяцігодка пачалася яшчэ горай: працягвае падаць валавы ўнутраны прадукт, валіцца экспарт, адміністрацыя прагназуюць зацяжную рэцэсію.

Адзінае, што магло б апраўдаць у такіх умовах форум з гучнай назвай, – гэта намер афіцыйнага лідара заручыцца сімвалічнай падтрымкай народа ў пытанні даўно наспелых рэформаў. Але такога ходу канём ад Лукашэнкі чакаць відавочна не выпадае. Апошнія месяцы ён дэманстратыўна бэсціць неназваных рэфарматараў ва ўрадзе, прычым фактычна адкрытым тэкстам дае зразумець, што засцерагаецца палітычнай дэстабілізацыі.

Ва ўрадзе ж не дурні, каб лішні раз падстаўляць галаву. Таму праект праграмы сацыяльна-эканамічнага развіцця Беларусі на 2016–2020 гады, якую мяркуецца ўхваліць на Усебеларускім сходзе, – гэта, паводле ацэнкі незалежных экспертаў, эклектычны набор агульных пажаданняў без механізмаў іх рэалізацыі. Карацей, ні рыба ні мяса. Ніякім сістэмным рэфармаваннем у дакуменце не патыхае. Напрыклад, прадугледжваецца "забеспячэнне прыбытковай працы найбуйнейшых дзяржаўных прадпрыемстваў", хоць заводам-зомбі не дапамаглі шматгадовыя фінансавыя ўліванні (на якія цяпер яшчэ і банальна грошай няма) і дзяржсектар даўно трэба рэструктураваць, у прыватнасці ісці на рашучую прыватызацыю. Але нядаўна на МАЗе Лукашэнка заявіў рабацягам, што захавае завод, нават калі "давядзецца з вас зняць, даруйце мне, апошнюю шкуру" (ацаніце гэта красамоўнае "з вас").

Карацей, кіраўнік дзяржавы ўпарта спадзяецца перасядзець крызіс. Гэта нейкая ірацыянальная вера, што чарговы раз пашэнціць: мо нафтавыя цэны зноў падскочаць, мо ў нас чорнае золата геолагі раскапаюць, мо нейкія змілуюцца інвестыцыямі, мо Расія зноў кінецца купляць нашы лядоўні і трактары... Так што хутчэй Беразіна ды Нёман пацякуць у адваротны бок, чым мы пабачым на трыбуне V Усебеларускага сходу Лукашэнку-рэфарматара.

Такім чынам, у гэтага мерапрыемства застаецца адзіны сэнс – рытуальна-прапагандысцкі. Палітолаг Валерый Карбалевіч параўноўвае меркаваны сход з парадам, які Сталін зладзіў у Маскве 7 лістапада 1941 года, калі немцы ўжо бачылі ў біноклі Крэмль. Лукашэнка хоча падкрэсліць, што ён па-ранейшаму ўпэўнены і непераможны.

І ўжо відавочна, якія прапагандысцкія маніпуляцыі вызначаць танальнасць сходу. У прыватнасці, кіроўныя дзеячы будуць апраўдваць правал мінулай пяцігодкі кепскімі знешнеэканамічнымі ўмовамі: танная нафта, санкцыі супраць Расіі, сусветны крызіс (якога насамрэч няма, глабальная эканоміка хай сабе пацііху, але расце).

Між тым незалежныя эканамісты даўно дзяўблі, што нафтавая дурніца скончыцца. Хто вам замінаў перабудоўваць нацыянальную гаспадарку на сучасны лад, пераходзіць да эканомікі ведаў у так званыя тлустыя гады? А хіба вам не казалі, што вылезе бокам прывязка да Расіі з яе адсталай сыравіннай эканомікай ды агрэсіўнымі замашкамі? Так што сёння Беларусь расплачваецца за недальнабачнасць і рэтраградства сваёй кіроўнай вярхоўкі.

Але ж наверсе не збіраюцца пасыпаць галаву попелам. Наадварот, прапаганда гне лінію ў духу сатырычнага вершыка савецкіх часоў: "Прошла зима, настало лето, спасибо партии за это". Іначай кажучы, за велізарную заслугу цяперашняй улады выдаецца мірнае неба над галавой. І галоўнакамандуючы нядаўна чарговы раз давоўзіў, як ён заклапочаны, каб у нас былі дальнабойныя ракеты, бо беларусы, маўляў, надта ж пераймаюцца пытаннямі абароназдольнасці.

Ракеты ракетамі, але народ усё ж найперш заклапочаны цяперашняй абдзіралаўкай, якой улады спрабуюць кампенсаваць адсутнасць рэформаў. Вось і замест сапраўдных пенсійных рэформаў у нас робяць тую ж абдзіралаўку: банальна павышаючы ўзрост выхаду на заслужаны адпачынак, у людзей проста адбіраюць грошы за некалькі гадоў. Між тым можна спрагназаваць, што на Усебеларускім сходзе старанна адабраных "прадстаўнікоў мас" змусяць агучваць дыфірамбы непапулярным захадам: маўляў, мы ўсё жыццё марылі працаваць жылы некалькі лішніх гадоў (як быццам цяпер пенсіянерам нехта забараняе працаваць, калі маеш ахвоту ды здароўе).

Але сумніўна, што такія фальшывыя хваласпевы ўздымуць папулярнасць правадыра. Электаральны рэйтынг Лукашэнкі, паводле дадзеных НІСЭПД, ужо ў сакавіку, яшчэ да пенсіённага ўказа, упаў да 27,3%. Сёння ж былога куміра бэсцяць і ніяк не згадваюць яго ранейшага цвёрдага электарату.

Натуральна, мяне асабіста хвалюе не тое, што спаўзае рэйтынг "адзінага ў Беларусі палітыка", а тое, што на тле фальшывай прапагандысцкай патэтыкі спаўзае ў яму сама Беларусь. Як казаў герой старога фільма, загрымім пад фанфары. Ратаваць трэба не ўладу, а краіну.

ПРОИСШЕСТВИЕ

Инкассаторская машина сбила инспектора ГАИ и мотоциклиста

Это произошло вчера в Минске.

По рассказам очевидцев, инспектор ГАИ решил остановить мотоциклиста, который двигался со стороны улицы Козлова к проспекту Независимости, но тот не подчинился указанию. В какой-то момент милиционер вроде ухватился за мотоцикл, и тот потащил его за собой на перекресток. Но тут поменялся сигнал светофора, и двигаться начали те, кто ехал по проспекту. «Первые два ряда их видели и тормознули, а в третьей полосе водитель инкассаторской машины, не заметив, поехал и сбил обоих», – свидетельствуют очевидцы.

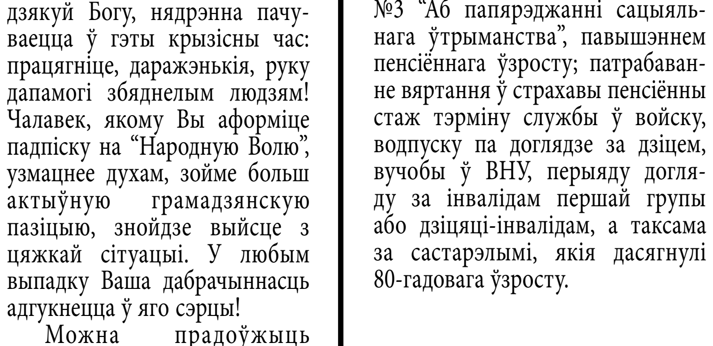
Вчера вечером мы решили выяснить, как врачи оценивают состояние инспектора ГАИ и мотоциклиста после ДТП.

«По имеющейся информации, инспектор ГАИ прооперирован, врачи дают предварительные прогнозы, что самое худшее позади, – сообщил «Народной Воле» официальный представитель Следственного комитета по городу Минску **Александр Герасимов**. *– Жизни мотоциклиста ничто не угрожает».*

ПРОТЕСТ!

Сельхозпоселок не сдается...

Почти полторы тысячи человек поставили подписи под коллективным обращением к президенту Республики Беларусь А.Г.Лукашенко. Они требуют «остановить массовое уничтожение имущества граждан (индивидуальных домов с высокими потребительскими качествами)», проживающих в Сельхозпоселке, как называют его минчане.

Отправной точкой конфликта людей с властями стал генплан развития столицы, утвержденный решением горисполкома 22 июня 2010 года. Согласно ему, до 2030 года в зоне 49 Жм должно быть снесено 1070 индивидуальных домов на территории 129 гектаров, расположенных в границах улиц Некрасова, Собинова, Олешева, Восточной. При этом 119 строений могут пойти «под бульдозер» уже в 2017 году. Это те, которые находятся в границах улиц Тиражной, Достоевского, Корш-Саблина, Гало, Верхней, Комаровское кольцо, Тургенева, переулка Верхнего. В основном это одно-двухэтажные дома со всеми коммуникациями, земельными участками, ограждениями.

Что возмущает владельцев частных домов? То, что существующее законодательство учитывает интересы государства, но фактически игнорирует права граждан. Сельхозпоселок застраивался на основании постановления Советов министров БССР №1381 от 5 октября 1948 года. Это было трудное послевоенное время, и людям нужно было дать возможность скорее получить крышу над головой. Сколько сил, сколько средств пришлось вложить каждому из застройщиков, чтобы соорудить дома с высокими потребительскими качествами, облагородить земельные участки, создав все условия для проживания и отдыха членов семей!

И вот решение властей о строительстве многоэтажных жилых домов на месте индивидуальных в том же Сельхозпоселке. Чем оно продиктовано? Скорее всего тем, что в микрорайон «Зеленый Луг» пойдет следующая ветка метро, и, чтобы обеспечить ее загруженность, появилась необходимость застроить прилегающие территории высотными домами, в которых будет проживать во много раз больше людей, чем теперь проживает в Сельхозпоселке. Те, чьи условия жизни ухудшаются, естественно, не согласны с таким подходом городских властей. А потому они обращают внимание А.Г.Лукашенко на несовершенство существующего законодательства, позволяющего столичным чиновникам действовать без учета общественного мнения. Подписавшиеся под обращением считают, что должностные лица Советского райисполкома г.Минска формально подходят к рассмотрению заявлений и предложений домовладельцев Сельхозпоселка: фактически их жилищные условия ухудшаются, хотя в Конституции Республики Беларусь и многих других законодательных актах нет такой нормы, которая позволяла бы властям идти на этот шаг.

Обращаясь к президенту Республики Беларусь А.Г.Лукашенко, почти полторы тысячи проживающих в Сельхозпоселке считают, что генплан развития Минска до 2030 года следует коренным образом пересмотреть с учетом интересов всех жителей столицы.

Образно говоря, Сельхозпоселок не сдается. Как будут развиваться события в дальнейшем, «Народная Воля» расскажет своим читателям.

Клавдия ВАСИЛЬЧЕНКО.

ДЫСКРЫМІНАЦЫЯ

Пенсія прафесара ў 5 разоў меншая за пенсію старшыні аблвыканкама

Днямі былы старшыня Мінскага аблвыканкама Барыс Батура, які быў адпраўлены ў адстаўку пасля скандалу на "Барысаўдрэве" з-за зрыву мадэрнізацыі ў лістападзе 2013 года, прызнаўся журналістам, што атрымлівае пенсію каля 15 мільёнаў рублёў. *"Дзякуючы Лукашэнку далі пенсію з пасады вышэйшай службовай асобы"*, – патлумачыў былы чыноўнік.

Хутчэй за ўсё Батура меў на ўвазе ўказ Лукашэнкі ад 2006 года «Аб штомесячным грашовым утрыманні асобных катэгорый дзяржаўных служачых». У свой час гэты дакумент, як анансавалася, быў прыняты *«ў мэтах забеспячэння асобных катэгорый дзяржаўных служачых штомесячным грашовым утрыманнем»* і ўстанаўліваў нядрэнныя пенсіі для былых дэпутатаў, міністраў, кіраўнікоў абласцей, дыпламатаў, старшыні Цэнтрвыбаркама.

Так, старшыня аблвыканкама або яго намеснікі, калі ідуць на пенсію, могуць разлічваць на дапамогу ў памеры 70% ад службовага акладу дзеючага кіраўніка вобласці. Праўда, пры ўмове, што маюць стаж дзяржслужачага не менш за 15 гадоў. Значыць, можна падлічыць: калі пенсія Батуры складае сёння каля 15 мільёнаў рублёў, то старшыня аблвыканкама зарабляе крыху больш за 21 мільён рублёў (па афіцыйным курсе гэта ў межах тысячы долараў). У той жа час сярэдняя пенсія па краіне – 2,9 мільёна, а сярэдняя зарплата – 6,6 мільёна. Выходзіць, што пенсія прафесара. урача, інжынера, настаўніка ў 5 разоў меншая за пенсію старшыні аблвыканкама.

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

ФОТАФАКТ

На вуліцах Мінска з'явяцца «Вітаўты»

Прадпрыемства «Белкамунмаш» да канца года плануе зрабіць два эксперыментальныя ўзоры электробуса для Мінска пад назвай "Вітаўт", якія будуць курсіраваць на цэнтральных маршрутах сталіцы.

Перавагі ў такім транспарце процьма – перш за ўсё адсутнасць выкіду шкодных рэчываў, нізкі ўзровень шуму і выкарыстанне чыстых крыніц энергіі. Акрамя відавочных экалагічных пераваг іх укараненне дазволіць вызваліць гарадскія вуліцы ад праводоў тралейбуснай кантактнай сеткі. Сучасныя мадэлі маюць запас ходу 100 кіламетраў, пасля чаго іх кандэнсатары неабходна падзараджаць.

Плануецца, што да пачатку снежня 2016 года ў Мінску па цэнтральных вуліцах пачнуць курсіраваць два электробусы мадэлі Е433 вытворчасці «Белкамунмаш», а ў першым квартале 2017 года для горада будуць пастаўлены яшчэ 18 электробусаў. Машыны абсталююць прыладамі для хуткай падзарадкі (не больш за 7 хвілін) на канцавых станцыях.

Дарэчы, «Белкамунмаш» шукае і іншыя рынкі збыту для сваёй новай распрацоўкі. У студзені гэтага года дэлегацыя прадпрыемства наведала расійскі горад Калугу – пабрацім Мінска – і прапанавала мясцовай адміністрацыі аснасціць гарадскі аўтапарк Калугі электробусамі беларускай вытворчасці. Пра новыя кантракты паміж бакамі пакуль не паведамлялася.

Ганна ГАНЧАРЫК.

ЗА ПРАХАДНОЙ

«На прадпрыемстве рабочыя атрымліваюць талоны на прадукты»

Днямі ў інтэрнэце з'явілася інфармацыя аб тым, што на ААТ «Аршанскі мясакансервавы камбінат» з рабочымі разлічваюцца прадуктамі. «Народная Воля» звярнулася да кіраўніцтва прадпрыемства за каментарыямі.

– Ёсць такое паняцце, як «выплата зарплаты ў натуральным выражэнні», – сказала нам першы намеснік генеральнага дырэктара **Алена Прастакова**. – На прадпрыемстве рабочыя атрымліваюць талоны на прадукты і на працягу месяца могуць атаварваць у фірмовых магазінах горада. Частка сродкаў утрымліваецца, але ніхто заробак цалкам каўбасой не атрымлівае. У калектыўным дагаворы прапісана, што мы можам да 25 працэнтаў заробку выдаваць натурай са згоды работніка. Такая практыка на многіх прадпрыемствах.

Вядома, што з-за няпростага эканамічнага становішча многія прадпрыемствы Беларусі перайшлі на скарочаны працоўны тыдзень. Паводле слоў Алены Прастаковай, пакуль Аршанскі мясакамбінат працуе па поўнаваротным графіку.

Раман ВАСЮКОВІЧ.

ПОСЛЕ СОБЫТИЯ

Светлана АЛЕКСИЕВИЧ:

«Я всегда ищу человека потрясенного»

Как известно, в конце минувшей недели в Малом зале Дворца Республики прошла встреча лауреата Нобелевской премии по литературе Светланы Алексиевич с читателями. Первая встреча дома, на родине, после Стокгольма, после европейского турне, обязательного для нобелиата. В зале присутствовали белорусские писатели и оппозиционные политики, чуть ли не весь «посольский двор» – иностранные дипломаты, аккредитованные в Минске. А также десятки белорусских и зарубежных журналистов. Встреча была посвящена выходу в свет книги «Алексіевіч на Свабодзе». Писательница ответила на многочисленные вопросы своих читателей и почитателей.

«Мир сложный, а нам хочется точных и быстрых ответов»

За 40 лет творчества я поняла, что мерить пороки человека только советским временем наивно. Все гораздо глубже в человеческой природе. Достоевский заглядывал в эту бездну и то не смог ее разгадать… Однажды в Германии мне срочно потребовалось уехать по издательским делам из города. Но на вокзале я не смогла попасть в свой поезд: где-то случилось ЧП, и на перроне была такая давка, что я подумала, что и у нас такое бывало на похоронах Сталина. «Я не узнаю немцев. Что это?» – спросила я свою переводчицу. Она ответила: «Вот таков человек, когда ему плохо, когда чего-то мало и надо что-то делить. А вы думали, что все пороки от советского строя?» Мир сложный, а нам хочется точных и быстрых ответов. Единственное, я надеюсь, что литература помогает человеку смотреть на вещи шире. А с точки зрения искусства одинаково интересна и белая, и черная сторона человека.

«Вдова Машерова меня поразила…»

Есть периоды в жизни, когда пробуешь себя во многих жанрах. В моей жизни был момент, когда мне казалось, что слова уже не хватает, и мне захотелось попробовать себя на телевидении. И первая история, которую мне предложили, была о личной жизни Машерова. Петра Мироновича уже не было в живых, и к вдове его я шла с предубеждением: коммунист, секретарь… Пришла к дому, а там из мебели ничего такого, особенно по нынешним меркам. Книги, только книги, вот и вся обстановка. Машеров очень любил книги. Но самое главное – красивая женщина, его жена. Вдова… Она меня поразила: сидела и рассказывала мне, хотя не думаю, что я первая спрашивала ее о чувстве. Она весь вечер проговорила о любви: «Мне стыдно признаться, Света, но я его любила больше детей. Для меня ничего в мире не существовало, кроме него». Передача вышла в эфир, но, наверное, не сохранилась, да и далеко не все, что говорила женщина, вошло в нее.

Меня иногда упрекают, что мои герои красиво говорят. Но я всегда ищу человека потрясенного. И застаю его или возле смерти, или в состоянии любви. Тогда человек поднимается на цыпочки, он становится лучше самого себя. И хорошо говорит.

Впрочем, у меня принцип: не брать в герои своих книг людей из власти. Мне предложили историю любви Раисы и Михаила Горбачевых. Тем более я как-то встречалась с Горбачевым… Но – нет, я все-таки не изменю маленькому человеку. Хотя что такое, условно говоря, большие люди? Все то же самое. Вот дача Януковича. За аурой огромной власти, какие-то мелкие стремления. Но вот это невероятное. А потом как открыли – золотой батон, простыни с собственными портретами (я думаю, мы тоже можем однажды такое увидеть) – и понимаешь, насколько это тоже маленький человек.

«Страх задерживает, ломает, уменьшает человека»

Мы оказались не там, где думали. Нас задержали во времени, конечно. С другой стороны, человек наверху аккумулирует то, что спрятано в душе миллионных масс… У русских есть такая поговорка: из дерева можно сделать и дубину, и икону. Что-то похожее можно сказать и о нас… У нас нет такой решительности. Алеся Адамовича я считаю нашим Вацлавом Гавелом – он подходил на роль лидера нации, у него был европейский взгляд на мир. Такую европейскость я видела только у него. И если бы этот человек был во главе, то сегодня у нас было бы другое общество, за эти 20 лет мы прошли бы другой путь.

Когда встречаешься с народом, всегда потом уезжаешь с внутренними слезами. Сколько нереализованных… И этот страх, который делает людей маленькими. Но почему наши страдания не конвертируются в свободу, я не знаю. Может быть, у нас культ страдания – и в православии, и в нашей литературе?.. Может быть, я не права, но мне кажется, что страдание корежит человека. Страх задерживает, ломает, уменьшает человека.

«Мы просто не знаем, что такое свобода»

Ведь, если вспомнить, диссидентов погибло не так много. А мы, все остальные, мы заключали пари с жизнью, в которой оказывались. Нельзя не признать, что мы все – соучастники.

Свобода – это долгий путь. Мы бегали по площадям в 1990-е годы. Кричали, думая, что свобода родится из наших восклицаний, из наших кухонных бдений. Оказалось, свобода – это более жестокая вещь. Более жесткая, прагматичная, материальная. Глупость, что мы не способны к свободе. Мы просто не знаем, что это такое. И у нас нет людей, которые могут этому научить.

Думаю, что от элиты очень многое зависит. Жаль, у нас нет таких людей, которых все читают, все обсуждают. Какая-то внутренняя сдача позиций произошла у каждого из нас. Свобода – это скорее культурное понятие. Скорее всего, его-то и не хватает в нашей культуре.

«Недавно я вернулась из Украины потрясенная»

Примерно раз в полгода я бываю в Украине. Недавно я вернулась потрясенная. Молодежь там, кажется, поголовно учит английский: «Мы хотим в будущее, в новый мир, в Европу!» В обществе слишком сильно хотение… Можно столкнуть Западную Украину с Восточной. Старые конфликты – католики, православные – все можно раздуть, это классика, как говорится. Так и конфликт на Донбассе. Он был внутренний. Они говорят: «Без России мы бы все это решили иначе».

Но, конечно, есть украинский олигархат. Он тоже не уступает. Олигархи хорошо снабжали армию. Как уже говорила, это только одна сторона. Ведь Украина в отличие от Беларуси очень богатая страна, там есть что делить, есть что не отдавать. Эти схватки быстро не кончатся.

У меня должна была быть встреча с Порошенко, он просил меня задержаться, потому что был в Японии, но я не могла его дожидаться. Впрочем, не в этом дело. Почему-то украинский президент хотел со мной встретиться, и немецкий президент нашел время со мной встретиться…

«Чарнобыльскі Шлях» – дело каждого белоруса»

Я благодарна, что меня сделали почетным представителем оргкомитета акции «Чарнобыльскі Шлях». Думаю, что «Чарнобыльскі Шлях» – это то малое, что сохранилось из нашего сопротивления тому, чтобы Чернобыль забыть. Будто мы не знаем, какую цену заплатили за мирный атом… Есть такой анекдот, он немного грубоват: «Если бы Чернобыль взорвался у папуасов, то весь мир знал бы об этом, кроме папуасов». Наша власть иногда напоминает мне таких папуасов. Умерли многие мои друзья, и все они, человек 10–12 от 60 до 70 лет, умерли от рака. И это предсказывалось. Чернобыльскую проблему мы пока не поняли и не изучили. Думаю, экология ничего сейчас не решит. Поэтому «Чарнобыльскі Шлях» – дело каждого белоруса, если он думает о своих детях.

«У авторитарной власти одна проблема – проблема власти»

Но самая главная опасность – авторитарная власть. Она примитивна, она упрощает проблемы, которые стоят перед ней. У нее есть только одна проблема – проблема власти. Вот, например, министр печати Ананич. Ну как я могу серьезно думать об этом человеке, когда на вопрос, почему нет книг Алексиевич на белорусском языке, она отвечает, что все права принадлежат русскому издательству. Но если ты руководитель, то должен знать, что русскому издательству принадлежат права только на российской территории. Ему совершенно не нужны белорусские права. Или, когда спрашивают у главного редактора издательства «Мастацкая літаратура», почему нет книг Алексиевич, он отвечает: «А яна не прынесла рукапісы». – «А калі прынясе?» – «Ведаеце, у нас пяцьсот рукапісаў, на пяць гадоў наперад…» Власть, она же не существует в одном лице. Власть – это же цепочка.

«Мы и так опоздавшая нация»

Конечно, проблема языка, литературы, культуры – одна из главнейших проблем для того, чтобы мы стали полноценной нацией, чтобы заявили о себе. Встречаешься с людьми – как умно они говорят, как все понимают… Национальная культура и Чернобыль – две проблемы, которые надо решать в ближайшее время. У нас его, времени, не так много. Мы и так опоздавшая нация, все решаем позже других. А время сейчас убыстряется.

Майдан – это здорово, но мне ближе пацифизм, Ганди. Сама бы я могла пойти на Площадь. А детей? Не знаю. Для меня это большой вопрос, имею ли я право на другую жизнь. Политики это решают без проблем, а для меня – вопрос…

«Любовь – это утешение от Бога»

О чем бы я могла еще написать? Любовь, старость, смерть. Я пишу медленно. Я не пишу – проживаю, обживаю тему. Это долго. Так что мне еще на лет двадцать работы.

Жить очень интересно, несмотря ни на что. Нам приходится существовать в двух позициях. В гражданской – быть человеком своего времени. Ты к нему привязан, приколочен, ничего не поделаешь… Но это все не отменяет нашу единственную личную жизнь. Другого случая, что мы с нашим сознанием попадем на землю, таких гарантий нет. Поэтому надо постараться быть счастливыми. Надо быть счастливым. Любовь – это утешение от Бога. Чтобы не страшно было умирать.

Подготовила Елена МОЛОЧКО.

ЧУЛІ?

118 мільёнаў падатку на дваіх

У Магілёве двое жыхароў задэкларавалі даходы з-за мяжы і цяпер заплацяць 118 мільёнаў рублёў падаходнага падатку.

30-гадовы мужчына за мінулы год атрымаў аўтарскае ўзнагароджанне ў памеры 495,4 мільёна рублёў. Яму налічылі 64,4 мільёна рублёў падатку. А 39-гадовы непрацуючы задэкларараваў выйгрыш у покер на суму 410,1 мільёна рублёў. Падатак да выплаты – 53,3 мільёна.

Разлічыцца з дзяржавай магілёўцы павінны да 16 мая 2016 года.

АКЦЫЯ

У падтрымку Надзеі Саўчанка

"Хопіць жэрці Надзю!", "Вызваліць выкрадзенага афіцэра!", "Спыніць тэрор!" – такімі і іншымі плакатамі пікетоўцы сустракалі ўчора кожны аўтамабіль, які выязджаў з тэрыторыі Расійскай амбасады. Удзельнікі акцыі, сярод якіх былі Вольга МІКАЛАЙЧЫК, Наталля БАСАЛЫГА, Алекса КЛІМЕНКА і іншыя, патрабавалі, каб расійскі бок вызваліў украінскую лётчыцу **Надзею САЎЧАНКА**.

Ёсць інфармацыя, што здароўе Надзі, якая трымае сухую галадоўку, вельмі пагоршылася. Але лётчыца не спыняе галадоўку. Яе адвакат Марк ФЕЙГІН паведаміў, што Надзея не будзе прымаць ежу да таго часу, пакуль не будзе агалошаны прысуд Яўгену ЕРАФЕЕВУ і Аляксандру АЛЯКСАНДРАВУ, служачым Галоўнага разведвальнага ўпраўлення Расіі, якія былі затрыманы ў маі мінулага года ў зоне правядзення антытэрарыстычнай аперацыі ў раёне горада Шчасце Луганскай вобласці. Іх абвінавачваюць у тэрарыстычнай дзейнасці. Пракуратура запатрабавала для іх у Кіеве па 14 гадоў турмы. Не выключана, што абменяюць на Героя Украіны Надзею Саўчанка.

Пакуль пікетоўцы трымалі плакаты і выкрыквалі лозунгі, супрацоўнікі міліцыі ў цывільным складалі на іх пратаколы.

Кінулася ў вочы хамства аднаго з супрацоўнікаў расійскай амбасады, які са сваёй машыны паказаў жанчынам непрыстойны жэст. Міліцыянты зрабілі выгляд, што нічога не заўважылі. У той жа час некаторыя нашы людзі, якія праязджалі міма пікета, выказвалі салідарнасць з актывістамі знакам "Viktoria".

Любоў ЛУНЁВА.

ТЕНДЕНЦИИ

Служебные авто за 55 тысяч долларов

Комитет госконтроля установил факты очень вольного распоряжения государственными средствами со стороны руководителей предприятий ЖКХ. В основном это связано с покупкой комфортабельных служебных авто.

Например, в некоторых жилищно-коммунальных организациях Минской области используются в качестве служебного автотранспорта машины повышенной комфортности: Volvo XC90 (2012 года выпуска), приобретенный за 55 тысяч долларов в эквиваленте, и Mitsubishi Outlander (2012 года выпуска) стоимостью 33 тысячи долларов.

ЭКСПЕРТИЗА

Юрий ПАШИК:

«Комплимент разработчикам программы – такого у нас никогда не было»

*Не так давно правительство утвердило госпрограмму «Энергосбережение» на 2016–2020 годы. В документе много цифр, формул и планов на ближайшие годы. В частности, предлагается повысить энергоэффективность буквально во всех сферах жизни, увеличить использование собственных топливно-энергетических ресурсов, в том числе возобновляемых источников энергии. Кроме этого планируется оснастить многоквартирные жилые дома приборами учета и системами автоматического регулирования расхода тепловой энергии, освоить производство строительных материалов с использованием новейших энергосберегающих технологий, строить преимущественно энергоэффективные здания и многое другое. «Народная Воля» попросила оценить госпрограмму директора ОАО «Беллис» **Юрия Пашика**, который в прошлом году со страниц «Народной Воли» много и подробно рассказывал о том, в каком направлении должна развиваться белорусская энергетика.*

– Я вместе со своими специалистами изучил данную госпрограмму с карандашом в руках, – *говорит Юрий Александрович*. – Конечно, критиковать можно все, но если этот документ сравнить с предыдущим, то сразу скажу: это большой шаг вперед. И о многом из того, что содержится в этой программе, мы вели разговор на страницах «Народной Воли».

Главные акценты в госпрограмме «Энергосбережение» сделаны на экономии энергии, развитии использования местных топливно-энергетических ресурсов, в том числе возобновляемых источников энергии. И это правильно. Я уже говорил и еще раз повторю: мы получаем огромное количество солнечной энергии, но используем ее очень мало.

В программе сделаны правильные акценты, приведены измеримые цели. При этом мы подсчитали, что получается, как и во всем мире: то количество средств, которое государство инвестирует в энергоэффективность, соизмеримо с теми деньгами, которые потом оно получит в результате экономии.

Сегодня средства, которые нужно закладывать в экономию, условно говоря, одного киловатта, могут быть больше, чем стоимость этого киловатта. Во всем мире так: например, Германия инвестирует огромные суммы в развитие солнечной энергетики, биогаза. И пока инвестиции намного больше, чем получаемый эффект. Но в дальнейшем эти затраты принесут ощутимые результаты.

Можно было бы покритиковать госпрограмму с точки зрения детализации, но этого, думаю, не стоит делать, потому что это такой глобальный стратегический план. Конечные суммы в ходе реализации программы могут меняться, и при высокой степени детализации всякий раз нужно было бы переподписывать и пересогласовывать документ, а это лишняя головная боль.

По большому счету все, что можно было сделать в области энергосбережения, – все охвачено.

Можно было бы сделать акцент на системе энергоменеджмента, который необходимо внедрять на предприятиях, но это тоже как бы подразумевается в этом документе между строк.

Впервые в такую госпрограмму включен раздел о рисках. Это современный подход. Так что комплимент разработчикам программы – такого у нас никогда не было. Хотя это обязательный раздел при реализации, например, крупных международных проектов.

Одним словом, я довольно высоко оценил эту программу. Разумные акценты, правильные подходы. Посмотрим, как все это будет реализовано на практике.

Марина КОКТЫШ.

ТОЛЬКО ЦИФРЫ

Энергоемкость ВВП Беларуси остается в 1,5 раза выше, чем в среднем в странах Организации экономического сотрудничества и развития и в 1,2 раза выше мирового среднего уровня этого показателя. Такие цифры приводятся в госпрограмме «Энергесбережение».

«В 2011–2014 годах ВВП вырос на 9,8 процента, при этом снижение энергоемкости ВВП составило 8,3 процента», – уточняется в документе.

При этом, если госпрограмма будет реализована, к 2021 году ожидается снижение энергоемкости валового внутреннего продукта не менее чем на 2 процента к уровню 2015 года.

На реализацию программы и ресурсное обеспечение комплекса энергосберегающих мероприятий потребуется около 6 миллионов долларов США.

БОЛЬ

Арсен САКУН,
удзельнік ліквідацыі наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС

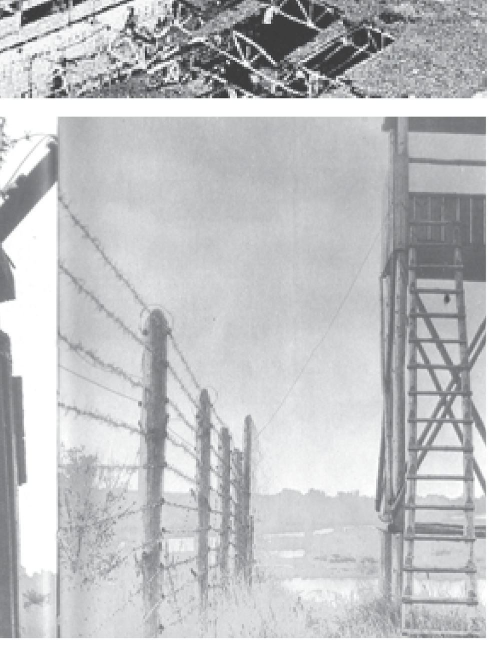
Ачужэлая зона

Кут мой забыты,
безабаронны
Зорыш пагаслых
крыніц вачыма:
Некаму ты –
ачужэлая зона,
Сэрцу майму ты да
скону – Радзіма.

Гэтыя радкі з вершаў беларускага паэта, майго земляка Міколы Мятліцкага згадваюцца заўсёды, калі збіраюся ў вандроўку на сваю родную Хойнікшчыну. Звычайна яна адбываецца вясной, пад Радаўніцу. Менавіта тады па святой хрысціянскай традыцыі прынята наведваць магілкі продкаў, упарадкоўваць іх, аддаючы даніну павагі і памяці тым, перад кім ты ў неаплатным даўгу за сваё з'яўленне на свет.

З далечы часу

Тады бывала, каго толькі не сустрэнеш на могілках у такія дні, з кім толькі не пабачышся і не паразмаўляеш пра жыццё-быццё! Цяпер, пасля аварыі на Чарнобыльскай АЭС, ад роднай вёскі засталіся 3–4 дамы самасельцаў і ўхабістая дарога да могілак. Яны пакінутым астраўком паваслых дрэў і хмызнякоў сіратліва стаяць сярод роўнядзі палеткаў, паражоных радыяцыяй. Так безуважна сярод пустэчы стаіць і помнік ахвярам Вялікай Айчыннай вайны. Калі і хто з ад'ехаўшых вяскоўцаў падыдзе да яго пакланіцца светлай памяці дзядоў, бацькоў, братоў?..

Праўда, у маіх родных Губарэвічах захавалася адно, мусіць, ужо векавое дрэва, на зрэзе якога нехта не так даўно заўважыў нібы лік Божай Маці. З хуткасцю маланкі гэта вестка разнеслася далёка за межы сяла, нават па тэлебачанні паказалі гэты вяз, пасля чаго да яго сталі прыязджаць людзі як да сімвала веры ў выратаванне душ сваіх. Дрэва агарадзілі, упрыгожылі, яно стала сапраўднай святыняй. Затрымаўшыся некаторы час ля яго, я стаяў і думаў: о, калі б прамоўленыя тут тысячы разоў малітвы аб міласэрнасці Божай маглі пазбавіць маіх дарагіх землякоў ад радыяцыйнай атруты, якой забруджаны гэты край!

Праз дарогу ад дрэва-святыні стаіць сядзіба старажыла вёскі Міхаіла Нікіфаравіча Рудзянка. Тут ён нарадзіўся, рос, мужнеў. Тут вырашыў дажываць свой век, адпрацаваўшы ў мясцовым саўгасе да 80-гадовага ўзросту шафёрам грузавіка. Даўно памерла яго жонка Сафія Данілаўна, гараджанамі сталі дзеці – сын і дзве дачкі. Колькі яны ні просяць бацьку пераехаць і жыць у іх, той упарта стаіць на сваім, мовячы: "Дык згінуць нашы родныя Губарэвічы…"

Вось такі ён – апошні вартавы маёй роднай вёскі. Яго сядзіба сёння – свайго роду гасцінны дом для ўсіх, хто бывае тут. Гэта той ланцужок, які звязвае ў адно цэлае светлыя дні мінуўшчыны, калі тут так добра жылося, і трагічную сучаснасць.

Жыві доўга, Міхаіл Нікіфаравіч!

Сцёрты з твару зямлі многія навакольныя вёскі і пасёлкі: Леніна, Чырвонае Возера і Чырвоны Рог, Высокае, Рудакова, Берасцечка, Іванаўка, Мокіш, Бабчын, у дадатак паўсотні тых, што аказаліся ў так званай мёртвай 30-кіламетровай зоне. Сумна сёння глядзець не толькі на пахаваныя, але і на жывыя вёскі раёна. Тое ж Стралічава, што ў кіламетры ад маіх родных Губарэвічаў. Гэта цэнтральная сядзіба аднайменнага саўгаса – у дачарнобыльскі перыяд мацнейшай гаспадаркі рэспублікі, якая перспектыўна развівалася, славілася высокімі ўраджаямі і надоямі малака, была паказальнай у вытворчасці мяса і садавіны. У вёсцы было больш за паўтысячы асабістых падвор'яў, дзясяткі шматкватэрных дамоў. Усяго на тэрыторыі двух сельсаветаў, на землях якіх размяшчаўся саўгас "Стралічава", пражывала каля 5,5 тысячы чалавек.

Мой апошні паход па радыяцыйных сёлах і вёсках хойніцкай зямлі аказаўся бязрадасным і цяжкім, бо тут і зараз усё небяспечна для чалавека. Праехаўшы па той частцы Стралічава, што засталася, адчуваеш запусценне і распад. Жыццё тут ледзь цепліцца. Пахавана пасля чарнобыльскай катастрофы большасць сядзіб, гаспадарчых пабудоў. Не працуе нават спіртзавод, які няспынна функцыянаваў аж з 1912 года. Людзей паменела настолькі, што яны ледзь спраўляюцца з падтрыманнем жыццядзейнасці гаспадаркі. Карэнных жыхароў – раз, два і аблічыўся. Большасць – панаехаўшыя немаведама адкуль.

Супастаўленне таго, што было ў дачарнобыльскі час і што стала цяпер, наводзіць на сумны роздум аб тым, наколькі варта было пакідаць ля небяспечнай 30-кіламетровай зоны на зямлі, якая свеціцца ад радыяцыі, гэтых людзей. Яны аруць і засяваюць некалі густа ўсеяную атамнай пошасцю зямлю, збіраюць ураджай, які не радуе. Атрута засталася ў зямлі, вадзе, паветры… Ад усведамлення ўсяго гэтага людзі маюць вялікую стрэсава-псіхалагічную нагрузку.

Перадгісторыя гэтага і многіх іншых, звязаных з імі пытанняў, варта таго, каб паразважаць аб іх больш падрабязна. Мне, як удзельніку ліквідацыі наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС, давялося многае чуць і сведкам шмат чаго быць. Нямала было гутарак з кампетэнтнымі асобамі, разнастайных сустрэч з вайскоўцамі, што прыбылі ў раён для вывучэння паслячарнобыльскай сітуацыі, медыкамі і радыёфізікамі...

Тым красавіцкім днём

Нават праз дзесяцігоддзі нельга забыцца пра вялікую бяду, што здарылася на Чарнобыльскай АЭС у ноч з 25 на 26 красавіка 1986 года. Набірала моц вясна, адчувалася абнаўленне прыроды. Зямля адкрывалася пялёсткамі першацвету. Яна клікала да сябе сваіх засумаваўшых за зіму гаспадароў: ідзіце, арыце, засявайце… Але, згадваю, як тым суботнім днём у свядомасці хайнічан нібы атрымаўся нейкі збой. Людзі высыпалі на вуліцы, узрушаныя незвычайнасцю абстаноўкі. Хтосьці пагладваў на неба, гаворачы пра нехарактэрную яго афарбоўку. Некаторыя мовілі пра сухасць і гаркату ў роце, слязлівасць вачэй, незразумелую млосць і стомленасць.

Недзе а палове дня пранесліся чуткі пра аварыю на атамнай станцыі. Неба абудзілася магутным рокатам верталётаў, скіраваных у бок Чарнобыля. Яны ляцелі і ляцелі туды ледзь не да самага вечара. У той жа час у райцэнтр сталі прыбываць вайскоўцы, якіх да гэтага ніхто тут не бачыў. У Хойніках усталявалася нейкая насцярожваючая мітусня, чаго не маглі не заўважыць гараджане, яны імкнуліся даведацца пра здарэнне ў Чарнобылі.

Недзе праз дзень у райвыканкаме адбылася нарада з удзелам кіруючых кадраў раёна. Слухаючы ваенных, навукоўцаў і медыкаў, мы імкнуліся даўмець, наколькі небяспечны наступствы аварыі для людзей, прыроды, на які час радыяцыйная пагроза будзе вісець над намі, як ад яе засцерагчыся. Іх адказы на гэтыя і іншыя нашы пытанні былі абцякальныя, блытаныя, неаргументаваныя. Адчувалася: ці яны самі аб гэтым не ведаюць, ці ім забаранілі гаварыць праўду пра Чарнобыль.

Тады, падводзячы вынікі той нарады, першы сакратар райкама партыі заклікаў захоўваць у калектывах спакой, засцерагаць людзей ад панікі, працягваць араць, сеяць, адным словам, як звычайна, працаваць і рыхтавацца да свята Першамая.

І яно адбылося. Пад чырванню сцягоў, як звычайна, ішлі па плошчы перад райкамам партыі працоўныя калектывы горада, шкаляняты, гучалі звыклыя здраўніцы ў гонар адзінства партыі і народа, міжнароднай салідарнасці працоўных усяго свету і да т.п. Усё гэта суправаджалася ўрачыстай музыкай.

Толькі праз гады стала зразумелым, што грыф сакрэтнасці на чарнобыльскую аварыю ўладнымі органамі былога СССР быў накладзены адразу і працягваў захоўвацца да таго часу, пакуль не ўзняла трывогу з гэтай нагоды міжнародная супольнасць.

З рассакрэчаных архіваў

Выцягі з даведкі Інстытута ядзернай энергетыкі Акадэміі навук БССР у адрас ЦК КПБ, Савета міністраў БССР, Камітэта дзяржбяспекі: *"... Вынікі аналізу проб акаляючага асяроддзя, глебы, вады, малака з раёнаў Гомельскай вобласці, якія прылягаюць да месца аварыі на ЧАЭС, сведчаць аб значнай радыяцыйнай нагрузцы на насельніцтва Хойніцкага, Нараўлянскага і Брагінскага раёнаў. Могуць узнікнуць адчувальныя наступствы для здароўя людзей. Устаноўлена, што ўзровень гама-фону на маршруце Хойнікі–Брагін ад 3000 да 15.000 мікрарэнтген у гадзіну.*

Узровень гама-выпрамянення ад шчытападобнай залозы ў абследаваных асоб знаходзіцца ў межах 200–1200 мкр/г. У зоне адсялення ўзровень гама-фону дасягае 15.000 мкр/г".

(У нармальных умовах пражывання яна складае 30 мкр/г. – **Аўт.**)

І далей з даведкі: *"...На стане на 30.04.1986 не ўстаноўлены кантрольны ўзровень апрамянення насельніцтва і забруджвання акаляючага асяроддзя, што не дае магчымасці вызначыць аб'ём і характар арганізацыйных мерапрыемстваў па абароне насельніцтва паражоных раёнаў і правядзення сельскагаспадарчых работ, выкарыстання сельскагаспадарчых угоддзяў і прадуктаў..."*

Прапановы вучоных-ядзершчыкаў Беларусі на падставе вышэй выкладзенага:

1. Пашырыць зону адсялення да 50–70 кіламетраў ад месца аварыі.

2. Правесці ацэнку атрыманых доз апрамянення насельніцтва.

3. Прыняць спецыяльныя меры па абароне насельніцтва:

– правесці медыкарадыялагічнае абследаванне эвакуіраваных з зоны адсялення *(на 30.04.1986 з зоны бедства ніякага адсялення не было. – **Аўт.**)*;

– устанавіць навукова абгрунтаваныя пачасовыя нормы па ўтрыманні асноўных радыяцыйна небяспечных ізатопаў у глебе, вадзе, расліннасці, прадуктах харчавання і строга кантраляваць іх захаванне ў месцах пражывання людзей...

Пачытаўшы такое, дзіву даешся: усім усё было вядома аб небяспечных выніках аварыі на ЧАЭС, акрамя пацярпелых ад яе простых людзей.

Прадстаўнікі нацыянальнай ядзернай энергетыкі грунтоўна выклалі наступствы страшнай катастрофы стагоддзя ў сваёй даведцы ў названыя вышэй адрасы. На жаль, пад грыфам "Сакрэтна" гэтая трывожная інфармацыя далей уладных кабінетаў не пайшла…

І зразумела чаму. Навукоўцы, як і ўсе, служылі партыі. Менавіта з падачы партыі было прынята рашэнне аб узмацненні рэжыму сакрэтнасці ў дачыненні да Чарнобыля, у тым ліку аб'ектыўных звестак аб ступені радыеактыўнага паражэння насельніцтва, аб узроўні забруджанасці тэрыторый радыенуклідамі, выніках абследавання і лячэння ліквідатараў і пацярпелых ад аварыі на ЧАЭС.

Усім нам тады здавалася, што вельмі стараліся абследаваць і ліквідатараў, і пацярпелых ад аварыі, і дзяцей, і дарослых нашы медыкі. Але спытайце ў тых абследаваных: каму-небудзь з іх хоць адзін урач нешта сказаў пра сапраўдны стан яго здароўя ва ўмовах пражывання на забруджанай радыенуклідамі зямлі?

Дарэчы, медыкі першымі адкрылі лік міграцыі з Хойнікаў у той ліхі для краю час. Засталіся на вахце самыя стойкія – такія як хірург Міхаіл Анісімавіч Бейманаў, які пасля перадаў вахту сваёй дачцэ; тэрапеўт Фёдар Ануфрыевіч Астапюк і яго жонка ўрач-гінеколаг Любоў Канстанцінаўна; Віктар Іванавіч Кабылка, які доўгі час кіраваў раённай бальніцай; муж і жонка Хаванскія; некаторыя іншыя. На змену ж тым, хто з'ехаў, прыйшлі так званыя вахтавікі. Для некаторых з іх работа ў гэтай бальніцы была ледзь не прымусам ці адбывальшчынай.

Вось такім чынам і фарміравалася ілюзія кантролю над сітуацыяй. Звыклым сродкам данясення інфармацыі аб быцці чарнобыльскіх пацярпелых з кожным годам усё больш станавілася дээінфармацыя.

Пацвярджэнне гэтаму – факты змяненняў у афіцыйным парадку межавых дапушчальных доз апрамянення людзей. Напачатку гэта доза была ўстаноўлена ў велічыні 70 бэр за 70 гадоў чалавечага жыцця. Праз які час яе знізілі да 50 бэр, а пасля – наогул да 35. (Да аварыі на ЧАЭС дапушчальная доза была 25 бэр.)

Маюць дачыненне да гэтага і аспекты эканамічнага парадку. Згадаем пра рэкамендацыі вучоных аб пашырэнні "мёртвай" зоны да 70 кіламетраў. (Афіцыйна яна ўстаноўлена ў межах 30 кіламетраў.) Лічба 70 абазначае, што за калючы дрот трэба было б аддаць і Хойнікі, і значную частку тэрыторыі раёна ледзь не да мяжы з суседнім Рэчыцкім раёнам.

Зыходзячы з чалавечых прынцыпаў гуманізму пашырыць зону да гэтых межаў было б справядліва. Але ж тады была практыка: рашэнні, нават самыя лёсавызначальныя, прымаць без уліку думкі людзей (у дадзеным выпадку навукоўцаў). Узважыўшы і прыкінуўшы ўсе "за" і "супраць", ЦК КПБ і ўрад рэспублікі пастанавілі: Хойнікам жыць і быць. Такое ж "благаславенне" атрымалі таксама прылягаючыя да Чарнобыля Брагін і Нароўля.

(Працяг у наступным нумары.)

СРАВНИМ!

Когда выходят на пенсию военные и пенсионеры в разных странах мира?

Существенная разница в пенсионном возрасте гражданских лиц и представителей силового блока в Беларуси сохранится и после вступления в силу указа А.Лукашенко №137 «О совершенствовании пенсионного обеспечения». Милиционеры, военные, сотрудники КГБ, МЧС, Следственного комитета по-прежнему имеют возможность выходить на пенсию на 15 лет раньше, чем представители гражданских профессий.

А как в других странах мира? Там тоже полицейские в расцвете сил становятся пенсионерами?

«Народная Воля» решила сравнить статистические показатели разных стран.

Страна	Возраст выхода на пенсию			
	Мужчины	Женщины	Военные	Полиция
Австрия	65	60	60	60
Беларусь (по Указу №137)	63	58	48 (в звании до подполковника)	48 (в звании до подполковника)
Бельгия	65	65	60	60–65
Болгария	63	60	48–53	48–53
Великобритания	65	60	После 45	55–60
Германия	67	67	41–62	60–62
Греция	65	58	35 лет выслуги	–
Дания	67	65	62	Нет отличий от возраста гражданских лиц
Израиль	67	62	42–50	45–62
Испания	65	65	После 45	58–65
Италия	68	63,5	После 57	После 53
Казахстан	63	58	25 лет выслуги	48 в звании до майора, 50 – в звании подполковника, 55 – полковника
Канада	65	65	45–60	60
Китай	60	50–55	30–65 в зависимости от звания	55–57
Литва	62,5	60	Нет отличий	–
Молдова	65	60	После 20 лет выслуги	После 20 лет выслуги
Нидерланды	65	65	55–60	55–60
Норвегия	67	67	До 60	До 60
Россия	60	55	50 (в звании до подполковника)	После 45
Румыния	63	58	55	55–60
Сербия	63	58	55	50–55
Словакия	62	55–59	56,6	57,8
США	66	65	После 43	57–60
Туркменистан	62	57	48–60	–
Украина	60	55	После 45	20 лет выслуги
Финляндия	68	62	До 63	62–63
Франция	60	60	60	52
Чехия	62	60	Нет отличий от возраста гражданских лиц	Нет отличий от возраста гражданских лиц
Швейцария	65	64	После 58	–
Швеция	67	61	Нет отличий от возраста гражданских лиц	Нет отличий от возраста гражданских лиц
Япония	70	70	После 53	60

Катерина АНДРЕЕВА.

ЛІЧБА ДНЯ

69 тысяч

Столькі бяздомных жывёл адлавілі ў Беларусі ў 2015 годзе. Пра гэта заявіла Віялета Андрыянава – кансультант упраўлення жыллёвай гаспадаркі Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі.

Таксама яна паведаміла, што ў *Беларусі зарэгістравана больш за 82 тысячы хатніх жывёл. "Гэта сабакі і каты. У 2015 годзе да адміністрацыйнай адказнасці за парушэнне правілаў утрымання жывёл прыцягнуты 4,5 тысячы чалавек», – заявіла* Андрыянава. За жорсткае абыходжанне з жывёламі да адміністрацыйнай адказнасці прыцягнулі 52 чалавекі па ўсёй краіне.

ЧУЛІ?

У Мінску судзяць байца «Правага сектара»

Тарасу Аватараву 28 гадоў, ён грамадзянін Беларусі, ураджэнец Віцебшчыны, навучаўся ва ўніверсітэце ў Наваполацку.

Слуханні праходзяць у судзе Фрунзенскага раёна Мінска. Аватарава **абвінавачваюць** у кантрабандзе зброі (ч.2 арт.228 Крымінальнага кодэкса Беларусі) і «незаконных дзеяннях у дачыненні зброі, боепрыпасаў і выбуховых рэчываў» (ч.2 арт.295 КК). Пра наёмніцтва гаворка не вядзецца.

Яму пагражае да 7 гадоў пазбаўлення волі.

Як паведамлялася раней, Аватарава затрымалі ў лістападзе мінулага года на чыгуначным вакзале Мінска. Міліцыянеры знайшлі ў яго бронекамізэльку, самаробную гранату, пісталет Макарава, некалькі пашпартоў. Была распачата крымінальная справа. Паводле некаторых звестак, беларус удзельнічаў у баявых дзеяннях на Данбасе.

Аднак пазней, калі беларускія журналісты звярнуліся непасрэдна ў "Правы сектар", то ў прадстаўнікоў арганізацыі ўзніклі сумненні адносна зброі, якую Аватараў нібыта правёз праз мяжу з Украіны. Таксама ў тактычнай групе «Беларусь» паведамлялі, што Аватараў непасрэдна не браў удзелу ў баявых дзеяннях, а быў у «Правым сектары» хутчэй у якасці валанцёра.

КУРСЫ

Іран і Саудаўская Аравія «падкасілі» беларускі рубель

Учора адбылося значнае зніжэнне беларускага рубля ў адносінах да долара і еўра. Амерыканская валюта вырасла на 306 рублёў, еўра – на 421 рубель.

Справа ў тым, што 17 красавіка ў Катары безвынікова скончыліся перамовы пра абмежаванне здабычы нафты – супраць гэтага выступілі Іран і Саудаўская Аравія. У выніку на наступны дзень знізіліся і кошты на нафту.

"Пасля зніжэння цаны на нафту прадказальным было падзенне расійскага рубля да долара на таргах у Маскве, і, адпаведна, беларускага, – кажа старшы аналітык кампаніі "Альпары" **Вадзім Іосуб**. – *Што тычыцца далейшых перспектыў, то, мяркую, цана на нафту будзе вагацца ў раёне 40 долараў за барэль (плюс-мінус некалькі долараў), таму значных скачкоў курса беларускага рубля не прагназуецца".*

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НАЎЕВСА

Мудрыя галовы ладзяць перамовы

Калі летась дэлегацыя Гвінеі наведала МТЗ, міністр замежных спраў Беларусі папярэджваў: не трэба кпіць з перспектыў гандлю з гэтай краінай. І што ж у выніку? Гвінеі прадалі адзін трактар…

На ўладзе гаманілі хорам
У крызісны найгоршы час:
– Надзейным дзелавым партнёрам
Гвінея можа стаць для нас!
"Зависли" на складах тавары,
Аднак жа з гэтае пары
Гвінейцам шчодрым за даляры
Збываць будзем "МАЗы", трактары.
Ды хтосьці мовіў:
– Ахінея!
Мы з глузду з'ехалі хіба?
У Афрыцы бедная Гвінея,
І там суцэльная галота.
Адзін з кіраўнікоў краіны
Абсек таго хлусліўца:
– Цыц!
Тут не да месца жарты-кпіны,
Трэ грошы браць з тых крыніц.
Мы не дарэмна час патрацім –
У тым упэўніцца любы.
Бо каб ты ведаў: пад матрацам
Запасы ёсць і ў галыцьбы.
І босыя газ тэрмін пекатары
Пачаўся рух, як і заўжды:
Сюды – з Гвінеі важаноры,
Ад нас пасланнікі – туды.
Спярша сустрэчы, перамовы,
Затым фуршэт ці нат банкет –
Сцэнарый звыклы і тыповы,
Другога не прыдумаў свет.
…Даўно ўжо не гучаць фанфары,
Але гвінейскія сябры
Не прысылаюць нам даляры,
І дома нашы трактары.
– Дарма затрачаныя сродкі! –
Гулі газеты, як вуллі.
Ім быў адказ рашучы:
– Плёткі!
Бо мы хоць і адзін, ды ўсё-ткі
Гвінеі трактар прадалі!

* * *

Калі з Гвінеяй перамовы
Прынеслі гэткі поспех, дык
Ва ўладзе мудрыя галовы
"Акучваць" сталі Мазамбік.
Улічваць варта важны фактар:
Ёсць шанц за добрую цану
Прадаць туды не толькі трактар,
Але і плуг, і барану!

Чаму «чаго» і «дзе» не ўчуеш у судзе

Першы намеснік старшыні Вярхоўнага суда Валерый Калінковіч патлумачыў, чаму ў судовых працэсах рэдка выкарыстоўваецца беларуская мова: "Асабіста для мяне беларуская мова – гэта мова Якуба Коласа і Янкі Купалы. Я зараз дачытваю кнігу Алега Лойкі "Францыск Скарына, або Сонца маладзіковае". Мне не хочацца гаварыць аб агідных злачынствах на беларускай мове. Не таму мяне мама вучыла".

Што выглядае тыпова
Для беларускіх судоў?
Там не ўжываецца мова
Нашых бацькоў і дзядоў.
Думка раней панавала:
Судзьдзі "арусеў" даўно,
Мова для іх – як навала,
Як на плячах бервяно.
Думка была памылковай!
Ёсць нюансік не пусты,
І, як высветлілась, з мовай
Служкі Феміды "на ты".
Станцыя "свядомых" скора,
Бышцам Пазьняк, балазе
Мелькае, Бывалы твары
Кожны, як рапу, грызе.
Мова для іх – як крыніца
Чыстай сцюдзёнай вады –
Прагнуць увесь напіцца
Толькі нанінуць суда.
Толькі прыджаваць дахаты –
Знойку ані буйбашы:
"Парамалі" ім – як свята,
Бышцам бальзам для душы.
Што ж замінае працэсы
Весці на мове ў судзе?
Іх бы нахавальваю праца,
Дый усходаў брамадзе.
Мусібыць, і ад удзеі
Меці б зароблены грош,
Іх не пагналі б з пасады –
Мова дзяржаўная ўсё ж.
Вза тлумачыць проста:
Матчынай мовы шкада!
Мову, нібы ад каросты,
Трэ берагчы ад суда.
Там на разгулаге брыдота,
Слёзы з крывёю – ракой.
Дык гаварыць нахота
Мовай прыгожай такой.
З ёю стасуюцца міла
Кветачкі і матылі.
Зробіш інакш, дык з магілы
Сплацьмуць праклёны бацькі...
Гэтак чыноўнік судовы
Нам патлумачыў, чаму,
З брудам працуючы, мовы
Варта шукаць яму.
Бышцам бы сунраць Купала,
Каб у "брудзітым" судзе
Слова "чаго" прагучала,
Нашае звонкае "дзе".
Вылучыў службу Закона
Дзіўную "байку" для мас...

* * *

А для майго фельетона
Родная мова – якраз.

РУБАМ!

Навошта маленькім начальнічкам службовыя аўтамабілі?

На старонках "Народнай Волі" памятаю, друкаваліся лісты чытачоў наконт таго, што ў многіх чыноўнікаў трэба забраць службовыя машыны. Асабліва ў тых, якія камандуюць у межах, скажам, гарадскога раёна. Ну трэба выехаць за два кварталы на нейкі аб'ект, дык ускоквай у любы аўтобус, тралейбус, трамвай і праз тры-чатыры прыпынкі будзеш на месцы.

А што, на нараду ў гарвыканкам цяжка дабрацца? Мінск – не Масква і не Токіа, транспартная праблема па вялікім рахунку не існуе.

Дык навошта самым маленькім начальнічкам службовыя аўтамабілі з вадзіцелем? Калі гаварыць пра эканомію дзяржаўнай, то, я лічу, у Мінску большасць чыноўнікаў могуць абыходзіцца без персанальных машын.

Кацярына УСАВА, мінчанка.

ТАК ДУМАЮ...

Другой такой земли уже не будет!

За последние десятилетия угроз существованию человечества стало больше. Локальные конфликты, возникающие то в Америке, то в Европе, порой достигают такого накала, что запросто могут привести к тотальной войне. Поэтому из всех угроз на первом месте, по моему мнению, именно ядерное оружие. Ядерная война – катастрофа для всего человечества. С этой угрозой надо бороться всем миром!

Вторая угроза сегодняшнего дня – терроризм. И не надо думать, что это происходит там, где-то во Франции или Бельгии. Эта ползучая зараза запустила свои щупальца во многие страны. Важно не допустить их в нашу Беларусь.

Еще одна наша постоянная головная боль – Чернобыль. Мы не должны забывать, что эта катастрофа накрыла почти одну пятую часть нашей страны. И через болезни она продолжает медленно убивать все живое на земле, да и саму землю.

И электростанции, и ядерное оружие, и тот же терроризм – это все придумали люди. Получается, надо бояться не столько глобального потепления или окончания пресловутого календаря майя, сколько самих себя! Да и вообще нам всем надо постоянно помнить, что хоть во Вселенной и существуют тысячи планет, другой такой зеленой и прекрасной нет!

Поймите, люди: второй Земли не будет!

Юрий ЯСИНСКИЙ, человек влюбленный в планету Земля и землю, на которой он родился.

НЕ МОГУ МОЛЧАТЬ!

До глубины души обидно…

В.Барабанцев. «Аист». Из триптиха «Зона». 1990.

Разрывается сердце от боли. И не только у меня. У всех, кто 30 лет назад оказался в том чернобыльском аду.

В 1986 году я жила в городском поселке Брагин Гомельской области. Работала мастером на хлебозаводе. Когда произошел взрыв атомного реактора, власти в первые дни ничего не предприняли для спасения местного населения. Наоборот, 1 Мая вывели людей, среди которых было немало детей, на демонстрацию. Именно тогда, когда ветер дул со стороны атомной станции, и наглотались мы смертоносной пыли. Не выдержала повышенных доз радиации моя щитовидная железа, начались большие проблемы со здоровьем. 12 лет назад перенесла тяжелейшую операцию, стала инвалидом второй группы.

То, что нам, брагинцам, довелось пережить, знаем только мы сами. Отселяли деревню за деревней, эвакуировали детей из райцентра, а нам, работающим на хлебозаводе, говорили: «Вы остаетесь, потому что надо кормить огромное количество военных, прибывающих для проведения рекультивационных работ». Они, кстати, трудились вахтовым методом, а мы ни на один день не покидали своих рабочих мест. Условия были ужасные: чтобы радиация меньше проникала внутрь помещения, все люки на крыше были задраены, окна снаружи заклеены полиэтиленовой пленкой, одним словом, никакой вентиляции. Представляете, в печках 200–300 градусов, на улице жара, нам нечем дышать, а хлеб нужно было выпекать в огромнейшем количестве.

Только через пять лет я смогла покинуть этот ад и получить постоянное место жительства в Бресте. Надеялась на заботу и помощь со стороны властей. Но вместо этого у нас, чернобыльцев, постепенно стали отнимать даже те льготы, которые были определены Верховным Советом 12-го созыва вскоре после аварии на АЭС. Вместо «ликвидаторских» удостоверений выдали другие – как потерпевшим от Чернобыля. Если раньше я могла получать жизненно важные лекарства бесплатно, то теперь – только за деньги. Без оплаты можно было пользоваться общественным транспортом – и этой льготы лишили. Когда-то каждый год имели возможность по бесплатным путевкам поправлять здоровье в санаториях – отобрали такое право. Да о какой заботе со стороны властей можно говорить, если лишили даже так называемых «гробовых»! Раньше, когда в семье чернобыльца кто-то умирал, выделялась сумма в размере 25 базовых величин. Давно и этого нет.

Скажите, ну как тут не будет разрываться сердце?! Кого-то, может, косвенно затронула чернобыльская трагедия, а нас, брагинцев, как и наших тогдашних соседей, она накрыла, как говорят, черным крылом. И до глубины души обидно, что нынешние власти все меньше и меньше вспоминают о том, что нам пришлось пережить и как нам теперь трудно.

Анна Ивановна МАРАЧ, бывшая жительница городского поселка Брагин.

КРИК ДУШИ!

За что платить более 146 миллионов рублей?

Добрый день, уважаемая редакция! Обращаюсь к вам, потому что не знаю, где еще могут помочь.

16 декабря подала документы на приватизацию квартиры. Если не приватизировать, то, по новым законам, придется ежемесячно платить аренду. А это дорого, учитывая, что живем только на пенсию.

Но когда я увидела, какую нам насчитали сумму, – глазам не поверила. 146 миллионов 261 тысячу 589 рублей! И это только стоимость квартиры. Еще 12.953.570 надо заплатить дополнительно за качество квартиры и качество жилой среды. На что обратила внимание: при приватизации жилплощадь квартиры почему-то стала больше, метраж был указан не как в ордере. В ордере и типовом договоре ЖСКХ №5 общая площадь 42,64 квадратных метра, жилая – 25,35. При приватизации жилая площадь уже 26 квадратных метров, общая – 42,8.

Дому 30 лет. Малосемейка, в общем, общежитие, перевалочная база. Даже всех соседей не знаем в подъезде. Получили квартиру в безобразном состоянии. Через рамы светилась улица, чтобы вымыть пол, тряпки не хватало. На кухне вентиляция расположена на противоположной от газовой плиты стене, а чтобы поставить вытяжку над газом, надо было трубы проводить через всю кухню. Ремонт, какой могла, сделала. Но поймите меня правильно: чтобы делать ремонт за свой счет, я должна получить квартиру в нормальном состоянии.

Возмутило меня и то, что я должна платить за *качество* жилой среды. Знаете, что это за качество? Дом расположен рядом с железнодорожным вокзалом, под окном ПМС №78, которое работает круглосуточно (!). Шум, дым. Ночью не уснуть. Во дворе нет даже газона, одна песочница и две скамейки, все остальная территория заставлена машинами. Потому что парковок только две, на четыре машины каждая. После дождя вокруг грязь и лужи. И никому до этого нет дела!

Когда позвонила в Оршахомхоз, где производили расчеты по приватизации, и спросила, откуда такая сумма – 12.953.570, ведь около нашего дома работы по благоустройству не проводились, мне ответили: мол, ничего не знаем, к «Дожинкам» весь город чистили и благоустраивали.

Подала жалобу в Оршанский райисполком, написала, что не согласна с выставленными суммами на приватизацию. Оттуда пришел ответ: мол, все правильно. Тогда обратилась в Витебский облисполком. Там чиновники, правда, признали, что действительно вышла ошибка – при оценке стоимости жилья взята неверная общая площадь жилых помещений дома, и сумму неверно оценили. Обещали даже прислать комиссию. Но комиссию – это громко сказано. Приходила инженер из ЖКХ, осмотрела все, сфотографировала. Ответа после ее визита долго не было, и я написала в Госкомимущество... Когда наконец-то получила ответ, то с выводами комиссии не согласилась, потому что получалось, что кругом право государство. Я снова обратилась в Госкомимущество. Ответ пришел такой: «Подавайте в суд».

А где взять деньги? На пенсию не разгонишься. На одни таблетки треть пенсии уходит, не говоря об остальном. Куда ни обратись, везде говорят: указ президента. А я не понимаю такого указа: за некачественное плати дорого. Не было правды и нет. Всю жизнь маюсь. Росла сиротой, ничего хорошего не видела. Те небольшие деньги, которые накопила, съела девальвация. Был свой дом – снесли, а квартиры не дали, эту получал муж по болезни. Причем квартиру получили в безобразном состоянии. А теперь ее почти в 150 миллионов оценили. Не стоит эта квартира таких денег! Не знаю, куда еще обращаться. Одна надежда на «Народную Волю» – может, чиновники прочтут мое письмо и объективно подойдут к оценке жилья.

Н.М.ШЕВЕЛКОВА.
г.Орша.

ВПЕЧАТЛЕНИЯ

Промахнулся…

В Минске гостиницы полупустые, а в Варшаве, чтобы поселиться, нужно бронировать номер заранее.

В Варшаве я бываю часто. Обычно останавливаюсь у друзей. Но на этот раз они принять не могли, поскольку сами уехали на отдых в другую страну.

Ждать их возвращения я не мог (командировочное задание было неотложным), а поэтому взял билет на поезд, будучи уверенным, что спокойно переночую в первой попавшейся гостинице.

Поезд прибыл где-то в девять утра, и я в первую очередь направился в отель на перекрестке Аллеи Иерусалимской и Маршалковской.

– Свободных мест нет и не будет, – ответ одной из регистраторш оказался неожиданным.

– А куда теперь бедному приезжему податься?

– Близко площадь Конституции. Рядом неплохая гостиница…

Я спокойно пошел пешком уверенный, что там-то поселюсь наверняка. И каково же было мое разочарование, когда услышал то же самое:

– Извините, но у нас все номера заняты.

– Может, позже что-то освободится?

– Ничего не будет, на освободившиеся места заедут те, кто заранее забронировал…

– Подскажите, пожалуйста: а где ближайший отель?

– Через две остановки площадь Унии Любельской. Там рядом есть гостиница…

Хочешь не хочешь, а пришлось отправиться по указанному адресу. Но и в третьем отеле свободных мест, к моему сожалению, не оказалось. Раздосадованный вышел на улицу, и тут подвернулось такси. Добрый час колесил по Варшаве, пока наконец-то нашел гостиницу, в которой сказали:

– Вам повезло, несколько номеров пока не заселены, можете оформляться…

К чему это я решил рассказать читателям «Народной Воли» о своих мытарствах? Чтобы знали: едете в Варшаву – бронируйте место в гостинице заранее. Хотя в польской столице отелей много, но, как видите, можете оказаться в ситуации, в которой оказался я. Это вам не Минск, где гостиниц в последние годы наши власти понастроили множество, не подумав, кто же в них будет жить? В Варшаве, я заметил, поломничество туристов, плюс немало людей прибывает с деловыми целями. Так что город имеет большие деньги от гостиничного хозяйства.

Поучиться бы нашим градоначальникам у соседей. Они знают, как и на что тратить деньги, как их зарабатывать.

А я в следующий раз, если варшавских друзей не окажется на месте, обязательно заранее позабочусь о гостиничной брони.

Виктор КОРНИЛОВИЧ, житель Минска.

ЁСЦЬ ПЫТАННЕ!

Што з тарыфамі на ваду і каналізацыю?

Чула, што Мінгарвыканкам нейкім сваім распараджэннем усё ж такі павялічыў для жыхароў сталіцы тарыфы на ваду і каналізацыю. Ці праўда гэта? І калі так, то як гэта пасуецца з указам А.Лукашэнкі, якім устаноўлены нязменныя тарыфы для жыхароў усёй краіны.

А.ГАЛУЗА, Мінск.

Мінгарвыканкам сапраўды павялічыў тарыфы на ваду і каналізацыю. Але не для ўсіх мінчан, а толькі для тых, хто аплачвае гэтыя паслугі па поўных тарыфах, то бок для ўладальнікаў кватэр, у якіх ніхто не прапісаны. Таксама аплачваць поўны тарыф давядзецца ўсім, хто выліваe больш за 140 літраў вады ў суткі на аднаго прапісанага ў кватэры. Поўны тарыф налічваецца толькі за тыя літры, што спажыты звыш нормы. Калі індывідуальны лічыльнік вады ў кватэры не стаіць, дык жыхарам таксама давядзецца плаціць па высокім тарыфе за ўсю ваду.

Так, 1 кубаметр вады раней каштаваў 5400 рублёў, новы тарыф – 6875 рублёў. 1 кубаметр каналізацыі стаў каштаваць 4530 рублёў замест ранейшых 3600. Папярэднія кошты дзейнічалі з 27 лютага 2014 года. У выніку агульны кошт паслугі «вадаканалізацыя» ў жыроўцы для тых, хто аплачвае 100%, вырасце з 9 тысяч рублёў да 11,4 тысячы рублёў за кубаметр.

А тарыфы, вызначаныя прэзідэнцкім указам №107 ад 23 сакавіка, не змяніліся і складаюць 2790 рублёў за ваду і 1863 рублі за каналізацыю.

ПАЗІЦЫЯ

Беларусь рэальна павінна быць нейтральнай дзяржавай

Не ведаю, як каго, а мяне хвалюе сітуацыя ў краіне. У апошні час Лукашэнка хіліцца не толькі да Масквы, але і да Еўропы. Але ж ці дурні сядзяць у Брусэлі? Хочаш у аднолькавай ступені мець выгаду і ад Расіі, і ад Еўрапейскага Саюза, тады афіцыйна заяві на ўвесь свет, што Беларусь – нейтральная дзяржава з адпаведным статусам. Дарэчы, у Канстытуцыі прама сказана: "Рэспубліка Беларусь ставіць за мэту зрабіць сваю тэрыторыю бяз'ядзернай зонай, а дзяржаву – нейтральнай".

Калі Беларусь стане сапраўды нейтральнай, то і па-іншаму будуць ставіцца да нас заходнія партнёры. Калі ж яны будуць бачыць, што наша краіна па-ранейшаму з'яўляецца "малодшай сястрой" Расіі, то можна не разлічваць на сур'ёзныя інвестыцыі з Захаду. А без салідный фінансавай падтрымкі заняпад нашай эканомікі непазбежны. А калі такое здарыцца, то тая ж Расія возьме нас, як кажуць, голымі рукамі. Тады канчаткова згубім не толькі спадзяванні на замацаванне статусу нейтральнай дзяржавы, але і пазбавімся наогул незалежнасці. А калі гаварыць дакладней, то ў чарговы раз станем "Северо-Западным краем" Расійскай імперыі. Вось чаму мяне так хвалюе сённяшняя палітычная і эканамічная сітуацыя ў роднай Беларусі.

Максім ЯВОРСКІ, выкладчык.

МАЯ СТАЛІЦА

Наўкола – такая прыгажосць!

Амаль кожную раніцу мой маршрут на працу адзін і той жа: Балотная станцыя, вуліца Крапоткіна, царква Марыі Магдаліны, Оперны тэатр... Здавалася б: горад, што тут цікавага? Ды тым не менш многае радуе. Асабліва цяпер, калі так рана прыйшла вясна і ўсё ажывае.

Праплываючы па набярэжнай Свіслачы: якая наўкола прыгажосць!

Не, Мінск наш – прыгожы горад. Можа, для турыстаў і не хапае нейкай гістарычнасці, але жыць у ім прыемна.

Ніна МІХАЙЛОЎСКАЯ.

СТОП-КАДР

Іван Касцяхін, дырыжор Вялікага тэатра Беларусі, з маладымі музыкантамі.

МЕРКАВАННЕ

Новы чэмпіянат – новыя надзеі

Нарэшце здаровы сэнс узяў верх – у першынстве Беларусі па футболе, што стартавала не так даўно, удзельнічаюць 16 каманд. Сярод іх і дэбютанты – "Іслач" і "Крумкачы", якія ўжо ў першых матчах паказалі не толькі характар, але і вынік. Гэта не можа не радаваць. Іншая справа, ці змогуць навічкі пратрымацца на такім узроўні ўвесь чэмпіянат, бо бюджэт у іх у разы меншы, чым у таго ж БАТЭ ці мінскага "Дынама"? У любым выпадку пажадаем дэбютантам толькі поспехаў!..

Калі ж казаць пра лідараў, то мне, шчыра кажучы, ужо надакучыла, што апошнія дзесяць гадоў чэмпіёнам краіны нязменна становіцца барысаўскі БАТЭ. Нічога не маю супраць іх чэмпіёнства (яны з кожным годам пацвярджаюць свой клас), але спадзяюся, што тыя ж мінскае "Дынама" ці салігорскі "Шахцёр" дадуць у гэтым сезоне барысаўчанам самы сур'ёзны бой. А можа, і не толькі гэтыя каманды. Вось тады першынство, як мне падаецца, стане намнога цікавейшым. Пабачым…

І яшчэ некалькі слоў пра зборную Беларусі, якая правяла дзве таварыскія гульні з камандамі Арменіі і Чарнагорыі (у абедзвюх былі зафіксаваны нічыі – 0:0). Гульня нашых футбалістаў не ўразіла. Успамінаецца, што вядомы трэнер Аляксандр Сявідаў перад гульнёй заўсёды нагадваў футбалістам: трэба больш біць па варотах саперніка з самых нечаканых пазіцый – і вынік абавязкова з'явіцца. Спадзяюся, што такія ж наказы будуць даваць ігракам нацыянальнай каманды Беларусі і яе трэнеры.

Юрый СЯДЫ, ветэран спорту, заслужаны трэнер Беларусі.

КТО ЕСТЬ КТО

Владимир ГРОЙСМАН:

«Я вам покажу, что такое управление государством!»

Верховная Рада Украины (ВРУ) одним постановлением удовлетворила заявление Арсения Яценюка об отставке с должности премьер-министра страны и назначила его преемником Владимира Гройсмана. Соответствующее решение поддержали 257 народных депутатов из 390, зарегистрированных в сессионном зале.

Гройсман сразу после голосования покинул президиум Верховной Рады, пошел в правительственную ложу и занял кресло премьер-министра Украины. Он поблагодарил всех депутатов за работу и отметил, что этот парламент был и остается результативным.

«Мы будем сообща формировать решения в пользу государства, нам будет нелегко, но я знаю, что мы способны это сделать... Хочу пожелать нам общего качественного будущего», – подчеркнул новоизбранный глава правительства.

Депутаты из зала кричали о нарушении регламента, звучало: «Позор!» Гройсман при этом отметил: «Можно кричать, можно визжать, можно делать все что угодно, но это не повод кричать тогда, когда страна требует очень четких и взвешенных решений». Он сказал, что все эти разговоры в сессионном зале отойдут в историю.

Гройсман подчеркнул, что за 24 года независимости многие из тех, кто в политике, не смогли сделать Украину успешной. «Позор всем тем, кто не смог за 24 года дать людям жить по-человечески. А то, что вы здесь болтаете, – это позор», – отметил он. А потом эмоционально добавил: «Я вам покажу, что такое управление государством!»

Его биография

Владимир Гройсман родился 20 января 1978 года в Виннице. Работать начал еще в школе: в 14 лет стал столяром в небольшой фирме «Школяр». Возглавлял эту фирму его отец Борис Гройсман, впоследствии – известный в городе бизнесмен.

По окончании школы 16-летний Владимир стал коммерческим директором частного предприятия «Юность», основанного его отцом. В течение следующих 11 лет Гройсман-младший занимался бизнесом, в том числе совместно с отцом.

В 2002 году оба Гройсмана, старший и младший, были избраны в Винницкий городской совет (раду).

В 2003 году Владимир Гройсман получает диплом юриста в Межрегиональной академии управления персоналом. В 2010 году становится обладателем второго диплома о высшем образовании, закончив Национальную академию госуправления по специальности «управление на региональном и городском уровне». К этому времени Владимир Гройсман уже четыре года был самым молодым в Украине мэром областного центра – все той же Винницы.

Мэром Гройсман стал в 2006 году, когда ему было 28 лет. Он сразу взялся за дороги, которые давно капитально не ремонтировались.

Главным достижением Гройсмана-мэра считают то, что он сумел упростить коммуникацию между горожанами и властями города.

Многоканальная телефонная служба быстрого реагирования, служба «Диспетчер», посредством которой винницкие власти отслеживают реакцию коммунальных служб на проблемы города, возможность обратиться в мэрию через ее сайт или специальный терминал в здании горисполкома – все это ввели при Гройсмане.

В 2012 году Владимир Гройсман во второй раз выиграл выборы мэра Винницы, набрав почти 78% голосов. В течение трех следующих лет подряд Винница становилась «лучшим для жизни городом в Украине» по версии журнала «Фокус».

О возможном переходе Владимира Гройсмана в правительство на пост вице-премьера по региональной политике впервые заговорили еще во время президентства Виктора Ющенко. «Никуда я отсюда не уеду. Я люблю свой город и хочу быть полезным ему. Ни Киев, ни министерства меня не интересуют», – ответил Гройсман на эти пересуды в интервью изданию «Зеркало недели» в декабре 2006 года.

Однако в конце концов Гройсман согласился на переход в правительство – на пост вице-премьера и министра регионального развития, строительства и жилищно-коммунального хозяйства в постреволюционном кабинете Арсения Яценюка.

Обозреватели называли Гройсмана «человеком Порошенко» в правительстве Яценюка. В то же время сам Гройсман заявил, что приглашение в состав кабинета получил лично от Арсения Яценюка.

Приоритетом в работе новоиспеченного вице-премьера стала подготовка к масштабной «децентрализации» системы власти, которая считалась одним из приоритетов президента Порошенко.

Когда лидер БПП Юрий Луценко предложил остальным фракциям парламента рассмотреть кандидатуру Владимира Гройсмана на пост премьер-министра, сам Гройсман сказал, что «готов взять на себя эту ответственность». И тут же представил лидерам фракций свой план действий на новом посту.

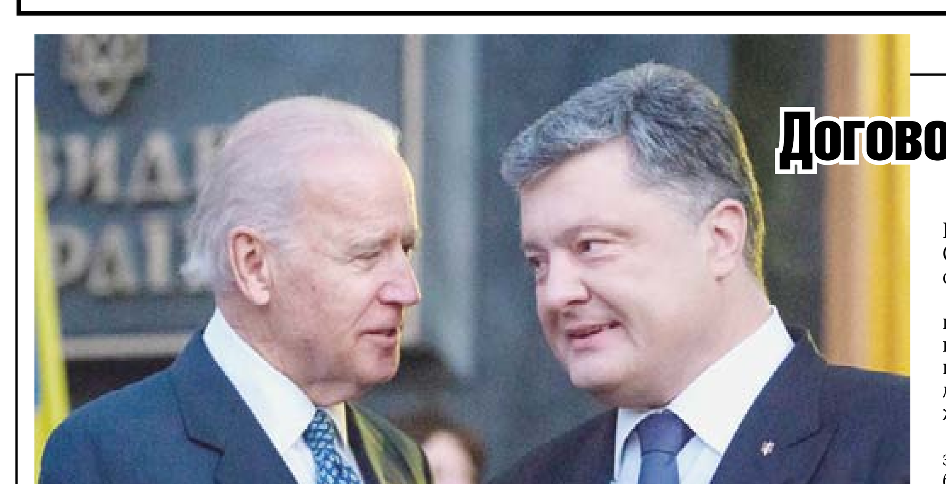
Этот план был принят без энтузиазма. Дело выглядит так, что на посту премьера Владимир Гройсман просто продолжит реализацию дополненного старого коалиционного соглашения.

Некоторые украинские журналисты считают Владимира Гройсмана несамостоятельным политиком: то назовут его «аватаром Порошенко», то спросят, может ли он сказать «нет» президенту.

Но, например, политолог Владимир Фесенко называет такие суждения безосновательными. «Так думать ошибочно. Гройсман – сложнее и, я бы сказал, хитрее, чем многим кажется. Он не будет обычной марионеткой в руках Порошенко. Это будет достаточно самостоятельная фигура», – предсказывает Фесенко.

Сергей ИВАНОВ.

ФОТОФАКТ

Договорились…

Президент Украины Петр Порошенко и вице-президент США Джо Байден договорились о транше в 1 млрд долларов.

В Киеве заявили, что соглашение с США о предоставлении третьего транша кредитных гарантий в размере 1 млрд долларов будет заключено в ближайшее время.

Вице-президент Байден заверил, что США и впредь будут поддерживать Украину.

ИХ НРАВЫ

Афганский депутат пригрозил журналистке отрезать нос

Интервью афганского депутата Назира Ахмада Ханафи журналистке Изабель Енг, работающей над документальным фильмом о проблемах насилия над женщинами, вызвало возмущение со стороны жителей страны и требования отправить его в отставку.

Как уточняет The Independent, журналистка расспрашивала депутата о законопроекте об искоренении насилия в отношении женщин, который был внесен на рассмотрение парламента в 2009 году и до сих пор не принят из-за сопротивления депутатов.

В ответ на вопрос о том, как быть, если муж насилует свою жену, и кого следует наказать в этом случае – мужчину или женщину, депутат, который является исламским богословом, ответил, что своего рода изнасилования "есть у вас и есть у нас в исламе". Он прервал собеседницу, которая пыталась уточнить позицию по этому вопросу, а затем отметил, что ей следовало бы выйти замуж за афганца, если она хочет узнать об изнасилованиях, а также отпустил замечание, которое является эквивалентом угрозы отрезать нос.

Ролик с отрывком из интервью Ханафи получил вирусное распространение в интернете и вызвал критику как в самом Афганистане, так и за рубежом. Особенное недовольство в соцсетях высказывают жители провинции Герат, которую богослов представляет в афганском парламенте.

«Это было унизительно. На протяжении всего интервью и даже до того я чувствовала враждебность. Было совершенно ясно, что он не собирается тратить время на меня как человека, поэтому не слушает мои вопросы», – рассказала позднее Енг. Она добавила, что испытала крошечную каплю того неуважения, с которым афганские женщины сталкиваются ежедневно.

Международное внимание к проблеме домашнего насилия было привлечено после того, как стала известна история афганской девушки Аиши. Ее выдали замуж за талиба в 12-летнем возрасте в качестве расплаты за «кровный долг», чтобы примирить два враждующих клана. Девушка пришлась не по душе многочисленной родне мужа. Не выдержав истязаний со стороны новых родственников, Аиша сбежала, однако попалась и была заключена в женскую тюрьму Кандагара. Наказание за подобное преступление предусматривает заключение на три года, но Аишу выдали на руки отцу через полгода, а отец вернул несчастную девочку мужу. На местном суде постановили: Аишу наказать, отрезав ей нос и уши. В сопровождении одного из братьев муж отвез девочку в горы, где и осуществил приговор суда.

Аише удалось, несмотря на кровотечение, добраться до дома родителей, а те отвезли ее в американский госпиталь. Усилиями властей США она была вывезена в Америку, где теперь проживает в приемной семье.

КОРОТКО

Бразилия: импичмент в отношении президента страны

Нижняя палата бразильского парламента одобрила импичмент в отношении президента страны **Дилмы Русеф.** Сторонники этой меры сумели заручиться поддержкой двух третей депутатов.

Голосование длилось пять часов: каждый избранник должен был выразить свою позицию открыто, так что под конец в зале заседаний бушевали нешуточные страсти, эмоции зашкаливали с обеих сторон.

Но это лишь первый шаг. Теперь импичмент рассмотрят в верхней палате, но там необходимо простое большинство, а его-то у сторонников Русеф в сенате и нет.

В случае выхода из Евросоюза…

Министерство финансов Великобритании утверждает, что в случае выхода из Евросоюза доходы казны к 2030 году сократятся на 6%.

Ожидается, что в этом случае сокращение ВВП будет эквивалентно падению годового дохода каждой британской семьи на 4,3 тысячи фунтов (примерно 6 тысяч долларов).

Нефтяной саммит: разногласия непреодолимы

Мировые цены на нефть резко снизились после того, как саммит нефтедобывающих стран в столице Катара Дохе завершился безрезультатно.

В первые минуты торгов на Лондонской бирже ICE цена на нефть марки Brent снизилась почти на 7%, до 40,16 доллара за баррель.

Цена на нефть марки WTI также снизилась приблизительно на 7%. За несколько часов до этого стало известно, что страны-участницы саммита не сумели достичь соглашения о сокращении уровня добычи, что могло бы помочь поднять цены на нефть.

Камнем преткновения стала позиция Ирана – страны, недавно вернувшейся на мировой нефтяной рынок после отмены многолетних санкций. Иран отказался снижать нефтедобычу и не прислал министра нефтедобывающей отрасли на встречу в Дохе.

Контроль на границах в странах ЕС привел к миллиардным потерям

По данным немецких экономистов, введение странами Шенгена погранконтроля обошлось им в сумму до 15 млрд евро в год. Он связан как с сокращением туристических потоков, так и с затруднением деятельности грузоперевозчиков.

84-летний Рауль Кастро призвал дать дорогу молодым

Лидер Кубы Рауль Кастро, которому 84 года, призвал кубинские власти дать дорогу молодым. Выступая на съезде партии, он велел старикам потесниться, чтобы уступить место своим внукам.

Для коммунистической Кубы это важная дилемма: нынешние кубинские лидеры, участвовавшие в революции 1959 года, давно перешагнули порог 70-летия. Однако ветераны опасаются, что компартия не сможет продолжить свое существование после того, как они уйдут. При этом молодые члены партии считают, что старики тормозят реформы, начатые пять лет назад.

ФАКТ

У Лондане завяршыўся Кніжны кірмаш

Гэта найбуйнейшая кніжная імпрэза ў Еўропе пасля франкфурцкага кірмашу. У лонданскім кірмашы бралі ўдзел выдаўцы з 124 краін свету.

Лонданскі кніжны кірмаш – гэта адна з галоўных сустрэч выдавецкай галіны ў свеце. Яна адбываецца штогод увесну. Гэта найперш месца, дзе прадаюцца аўтарскія правы і завязваюцца міжнародныя кантакты. Сёлета кніжны кірмаш у Лондане адбываецца ў 45-ы раз.

У СУСЕДЗЯЎ

1050-я гадавіна хрышчэння Польшчы

Прыняцце хрысціянскай веры дало пачатак прысутнасці Каталіцкага касцёла ў краіне і спрычынілася да ўзнікнення дзяржавы. Датай хросту краіны з'яўляецца 14 красавіка 966 года. Першым хрост прыняў князь Мешка I і яго жонка Дубраўка.

Гэта важная дата адзначана ўрачыста і з размахам.

Святкаванні пачаліся пасяджэннем Епіскапату Польшчы. Біскупы сабраліся ў Гнезне, паблізу якога знаходзяцца фрагменты горада, капліцы і хрысцільні Мешкі I. Там прайшла малітва з удзелам прадстаўнікоў розных веравызнанняў.

У Познані сабраўся Нацыянальны сход, на які прыехала каля 1200 гасцей з Польшчы і замежжа. У сходзе, які ўпершыню ладзіўся не ў Варшаве, бралі ўдзел прэзідэнт, Савет міністраў, парламентарыі, члены Канферэнцыі Епіскапату Польшчы, прадстаўнікі еўрапейскіх парламентаў і дыпламатычнага корпусу. З прамовай выступіў прэзідэнт **Анджэй Дуда.**

НОВОСТИ ГЕРМАНИИ

Нельзя допускать импорта чужых экстремистских воззрений

Генеральный секретарь немецкой партии ХСС **Андреас Шойер** заявил в интервью Die Wel, что Евросоюзу следует разработать более весомую и более критичную стратегию взаимоотношений с политическим исламом. Назрел «закон по исламу». «Нужно положить конец финансированию мечетей и исламских детских садов из-за границы, например из Турции или Саудовской Аравии. Все имамы должны получать образование в Германии и разделять наши основные ценности».

«Нельзя допускать импорта чужих экстремистских воззрений. В мечетях должны говорить по-немецки. Просвещенная Европа должна культивировать свой собственный ислам. И тут мы находимся только в начале непростого пути», – констатирует генсек ХСС. Он указывает на то, что невозможно реализовывать закон об интеграции и одновременно закрывать глаза на то, «что и кем проповедуется в мечетях».

Новая коллекционная монета достоинством 5 евро

Тема монеты – «Голубая планета Земля». Отказываться от купюры того же достоинства в ФРГ не собираются. В Минфине сообщили, что такая банкнота является признанным платежным средством на территории всего ЕС, тогда как монета номиналом пять евро может быть использована для платежа только внутри Германии.

Впервые в истории ФРГ появится федеральный закон об интеграции

Канцлер ФРГ **Ангела Меркель** заявила, что согласование правящей коалицией основных пунктов будущего закона об интеграции мигрантов является крупным прогрессом в дебатах вокруг беженцев.

Глава германского правительства особо подчеркнула направленность будущего закона, который предусматривает не только государственные программы для иностранцев, но и обязанности мигрантов в деле интеграции. Правящая коалиция в составе ХДС/ХСС и СДПГ договорилась улучшить положение беженцев на рынке труда и в сфере образования, создать для них до 100 тысяч новых рабочих мест за счет государства и облегчить доступ мигрантов к интеграционным курсам.

При этом особо подчеркивается, что нежелание беженцев выполнять свои обязанности в деле интеграции повлечет за собой сокращение выплачиваемых им социальных пособий.

Начали варить первое в мире безглютеновое ячменное пиво

Благодаря австралийским исследователям и производителям в Германии начали варить первое в мире безглютеновое ячменное пиво. Пионерский сорт производится с использованием ячменя сорта кебари. Его выращивают в Тасмании, Новом Южном Уэльсе и австралийском штате Виктория. Этот ячмень отличается ультранизким уровнем гордеина – типа глютена, содержащегося в этом виде злаков.

Кебари не является генетически модифицированным растением, этот сорт вывели после многих лет селекционной работы. По мнению специалистов, у безглютенового ячменя есть все шансы захватить рынок.

Безглютеновое пиво само по себе не является новинкой, однако ранее его производили из риса или сорго или выводили глютен из готового напитка, что сказывалось на вкусовых качествах.

В Бонне прошла церемония прощания с Гансом-Дитрихом Геншером

Ганса-Дитриха Геншера, бывшего министра иностранных дел и вице-канцлера ФРГ, называли одним из творцов объединенной Германии. Он скончался в ночь на 1 апреля на 89-м году жизни.

17 апреля в бундестаге состоялась торжественная государственная церемония прощания с политиком. На ней присутствовали президент Германии Йоахим Гаук, федеральный канцлер Ангела Меркель и многочисленные политики со всех концов света. «Он был счастьем для нашей страны», – заявил в своей речи Йоахим Гаук.

Архив «Штази» пока остается открытым

Спустя почти четверть века после падения Берлинской стены Федеральное ведомство по работе с архивами «Штази» (*Министерство госбезопасности ГДР.* – **Прим. ред.**), в котором любой желающий имеет возможность лично ознакомиться с некогда секретными документами, может прекратить существование в нынешней форме. Об этом пишет Клаудия фон Зальцен на страницах немецкой газеты Tagesspiegel.

Так, специальная экспертная комиссия Бундестага предлагает передать все документы МГБ ГДР в Федеральный архив вплоть до 2021 года. «Архив документов «Штази» должен продолжить свою деятельность под собственным названием и с предельной самостоятельностью в составе Федерального архива Германии», – говорится в документе комиссии, переданном президенту Бундестага Норберту Ламмерту.

Дальнейшая судьба архива, как говорится далее, будет решена еще в нынешний срок полномочий Бундестага. Тем не менее председатель специально созданной комиссии Вольфганг Бёмер отметил, что «доступ к документам необходимо по-прежнему оставить открытым, причем в его прежней форме».

Преступный мир Берлина захватили арабские кланы

Криминальные группировки в крупных городах Германии пытаются целенаправленно вербовать в свои ряды беженцев, проживающих во временных приютах, пишет Die Welt со ссылкой на свои источники в полиции Германии.

«Пока вся Германия обсуждает миграционный кризис, банды преступников пользуются ситуацией, в которой оказались беженцы, – утверждает анонимный сотрудник немецкой полиции. – Прежде всего преступные кланы заинтересованы в молодых и физически сильных мужчинах, которых используют для грязной работы, а именно – для краж, торговли наркотиками, избиения конкурентов».

По данным правоохранительных органов, в Берлине есть около 15–20 крупных семей, в которых от семи до девяти человек были замечены в противоправных действиях. Подобные семьи – преимущественно из Ливана – начали появляться в ФРГ с конца 1970-х годов. Они скупали дешевое жилье и постепенно перевозили туда своих родственников. Теперь же они контролируют в городах большую часть организованной преступности.

«Беженцы приезжают сюда без денег. И им показывают, как можно быстро и без специальных знаний их получить. Нужда совращает их. А тот факт, что многие из них не знают по-немецки ни слова, еще больше толкает их в руки тех, кто заговаривает с ними на их родном языке», – комментирует ситуацию старший прокурор Берлина Сьёрс Камстра.

Берлин разрешил уголовное преследование автора скетча об Эрдогане

Как заявила на пресс-конференции в Берлине канцлер Германии **Ангела Меркель,** «правительство предоставит полномочия» на расследование законности действий Бёмермана.

Ранее Анкара потребовала уголовного преследования немецкого телеведущего, обвинив его в оскорблении президента Турции.

Скетч Яна Бёмермана вышел на канале ZDF 31 марта. В нем высмеивался президент Турции Эрдоган. Спустя два дня программа была убрана из медиатеки канала ZDF. По данным немецких властей, около 20 человек обратились в правоохранительные органы ФРГ с просьбой привлечь Бёмермана к судебной ответственности за «оскорбление госорганов и официальных представителей иностранного государства». 6 апреля стало известно, что прокуратура Майнца начала предварительное расследование в отношении Бёмермана.

Опрос: большинство немцев против решения Меркель по скетчу об Эрдогане

Две трети немцев считают неверным решение Ангелы Меркель, позволившей начать расследование против автора скетча об Эрдогане. СДПГ ожидает, что канцлер в ходе визита в Турцию затронет тему свободы слова.

Перепишут закон, чтобы не наказывать сатириков за шутки над лидерами других стран

Правительство ФРГ приняло решение убрать из Уголовного кодекса параграф «Оскорбление органов и представителей иностранных государств» в свете скандала вокруг комика Яна Бёмермана, который в эфире немецкого телевидения прочитал стихотворение с оскорблениями в адрес президента Турции Реджепа Тайипа Эрдогана.

Канцлер Германии Ангела Меркель заявила: «Соответствующий законопроект, как планируется, вступит в силу в 2018 году».

ЧУЛІ?

У цэнтры Мінска прадаецца бамбасховішча

Гэты незвычайны аб'ект заяўлены сярод лотаў аўкцыёну, які Мінскі гарадскі цэнтр нерухомасці будзе праводзіць 29 красавіка.

Адрасу трэба ўдакладніць – гэта аўкцыён па продажы права арэнды.

Пачатковы кошт лота – 18 мільёнаў 300 тысяч рублёў. Нямнога: калі пералічыць у долары, нават і тысячы не атрымаецца. Плошча: 600 квадратных метраў агульнай і 100 – карыснай. Размешчана бамбасховішча на рагу вуліцы Інтэрнацыянальнай і Зыбіцкай побач з галоўным офісам кампаніі мабільнай сувязі "Velcom", які не так даўно пераехаў у гэтым месцы. Як напісана ў анатацыі, раней бамбасховішча выкарыстоўвалася як збудаванне грамадзянскай абароны, а зараз яго прапануюць выкарыстоўваць «пад аб'ект грамадскага харчавання, гандлю, аказання паслуг насельніцтву, у тым ліку медыцынскіх». Належыць аб'ект КУП «Мінская спадчына», там усё размешчана ў гістарычным цэнтры.

Сёння бамбасховішча нагадвае звычайную яму, прыкрытую шыферам. Але гэта толькі звонку. А што ўнутры?

Вядомы мінскі рэстаратар Іван Мураўёў быў першы і, падобна, пакуль адзіны, хто вырашыў паглядзець прапанаваны лот. Фотаэкскурсію ў бамбасховішча ён выклаў у сацыяльных сетках.

«Па-першае, патраціць трэба даволі нямнога, – напісаў Іван. – Дзяўчатам у туфлях на абцасах нават не варта і спрабаваць. Па-другое, будынак трэба яшчэ пабудаваць. Бо магчымасць выкарыстання тое, што ёсць, мне ўяўляецца сумнеўнай». То бок аб'ект трэба будзе будаваць зверху, а існуючае памяшканне выкарыстоўваць як падмурак. А гэта ўжо значныя выдаткі і складаныя праекты. «Але, з іншага боку, гэта афіцыйны дазвол на забудову гістарычнай часткі горада. Прадпрыемства «Мінская спадчына», на балансе якога будынак, прапануе на выбар тры варыянты плана праекта», – адзначыў Мураўёў.

У КУП «Мінская спадчына» тлумачаць: на гэтым месцы плануецца ствараць аб'ект з агульнадаступнымі функцыямі, а што канкрэтна – будзе вырашаць арэндатар. Праектных прапаноў на сённяшні дзень няма, яны будуць сыходзіць з таго, хто ўкладзе грошы.

Ці знойдзецца ахвочы на гэты кавалак сталічнай зямлі, будзе вядома 29 красавіка.

Ігар ЗАЛЕСКІ.

СЯМЕЙНЫЯ СУВЯЗІ

Праўнук Коласа і Маўра – беларускі дыпламат

Яраслаў Міцкевіч прадстаўляе беларускія інтарэсы ў Латвіі.

Рэдкі выпадак, калі славутыя беларускія пісьменнікі з'яўляліся б сваякамі. Ці не адзінае выключэнне – **Янка Маўр** і **Якуб Колас**. Яны пазнаёміліся ў далёкім 1906 годзе, калі бралі ўдзел у настаўніцкім з'ездзе (пасля яго Колас трапіў у Пішчалаўскі замак), а пасля Другой сусветнай вайны пародніліся. Міхась Канстанцінавіч Міцкевіч узяў шлюб з Наталляй, дачкой класіка дзіцячай літаратуры. У шчаслівай пары нарадзіліся трое дзяцей: Марыя, Кастусь і Сяргей. Сын апошняга, **Яраслаў Міцкевіч**, сёння з'яўляецца дарадцам-пасланнікам Пасольства Рэспублікі Беларусь у Латвіі.

Пра праўнука двух класікаў вядома няшмат. У 2010 годзе ён з'яўляўся начальнікам галоўнага ўпраўлення знешнеэканамічнай палітыкі Міністэрства эканомікі.

Янка Маўр і Якуб Колас з унукам Сяргеем, бацькам дыпламата.

Яраслаў Міцкевіч.

А ўжо ў 2012-м знаходзіўся ў Рызе, дзе ўдзельнічаў у адкрыцці выставы, прысвечанай Янку Маўру.

Напэўна, здольнасці да дыпламатыі ў Яраслава Міцкевіча перадаліся ад аднаго з прадзедаў. Як вядома, Янка Маўр цудоўна валодаў эсперанта – міжнароднай мовай, якая калісьці ледзь не стала выконваць функцыі англійскай.

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ

Голас посткаланіяльнай Украіны

З гэтым чалавекам, зусім крыху маладзейшым за мяне, я пазнаёміўся летась падчас украінска-беларускага літаратуразнаўчага семінара ў Кіеве. Уладзімір Даніленка за некалькі месяцаў перад тым узначаліў Кіеўскую гарадскую арганізацыю Супольнасці пісьменнікаў Украіны. У кулуарах семінара ён падрабязна расказваў нам, беларусам, пра падзеі нядаўняга Еўрамайдана: "Пісьменніцкі будынак (*а ён знаходзіцца зусім паблізу ад месца драматычных падзей восені 2013 – зімы 2014 года.* – **Л.Б.**) быў тады прытулкам для лёгкапараненых і для тых, хто замёрз і прагнуў хоць крыху адагрэцца". Потым Уладзімір Даніленка завёў усю нашу дэлегацыю да імправізаванага помніка герою Нябеснай Сотні беларусу Міхасю Жызнеўскаму: "Цяжка ўспрымаць тое, што маладога чалавека, які на покліч сэрца прыехаў сюды, каб нас падтрымаць, нішто не абараніла ад бандыцкай кулі…" У размовах з Даніленкам мяне ўразіла найперш яго чалавечая далікатнасць, уменне слухаць суразмоўцу і адначасна – непахісная вера ў тое, што яго родная Украіна пераадолее ўсе ліхалецці і ўзабʼецца на шлях да нармальнага і годнага жыцця.

Знаёмства ж з Даніленкам-творцам у мяне толькі пачалося. Незадоўга перад паездкай у Кіеў мне давялося прачытаць па-ўкраінску яго эсэістычную кнігу "Лесаруб у пустэльні. Пісьменнік і літаратурны працэс", у якой ён жывой, неказённай мовай, часам крыху правакуючы свайго чытача, спрабуе асэнсаваць спецыфіку творчага жыцця чатырох пакаленняў украінскіх пісьменнікаў – тых, што прыйшлі ў літаратуру пасля "шасцідзясятнікаў". Кніга шмат у чым раскрыла мне вочы на патэнцыял духоўнай годнасці, які пераходзіў з пакалення ў пакаленне і не даваў найлепшым творцам скаціцца да банальнага апявання "подзвігаў" чарговай улады. Не будучы спецыялістам па ўкраінскай літаратуры, я, напэўна, і адмовіўся б ехаць на той кіеўскі семінар, калі б не прачытаў перад тым кнігу Даніленкі…

Уладзімір Даніленка паходзіць з-пад самага Жытоміра, з сяла Туравец. Менавіта ў Жытоміры і Тураўцы жыве большасць герояў яго кнігі "Навальніцы над Тураўцом", якая выйшла ў 2014 годзе і адразу ж была намінавана на атрыманне Нацыянальнай прэміі імя Тараса Шаўчэнкі. Саюз беларускіх пісьменнікаў і мінскае выдавецтва "Кнігазбор" у сваю чаргу зрабілі асабіста мне (а спадзяюся, і іншым беларусам таксама) выдатны падарунак, выдаўшы па-беларуску стрыжнявы твор гэтай кнігі – раман разам з некалькімі апавяданнямі ў складзе зборніка "Клетка для івалгі" (гэта назва рамана), што колькі тыдняў таму з'явіўся на паліцах беларускіх кнігарань.

Сюжэт загалоўнага рамана захапляе з першай жа старонкі. Ідзе 1978 год. У Тураўцы жыве маладая жанчына Аліна Іванюк з унікальным, Богам дадзеным голасам і рэдкім талентам – успрымаць на слых самыя розныя гукі, ад спеваў палявых птушак да складаных оперных арый, незалежна ад той мовы, на якой яна іх пачула. Сямейны клопат (яна вельмі рана выйшла замуж, нарадзіла дваіх дзяцей, цягнула на сваіх плячах прысядзібную гаспадарку) не дазволіў ёй атрымаць прафесійную адукацыю: пасля таго як давялося пакінуць культасветвучылішча адразу ж пасля першага курса, яна падпрацоўвае ў родным сяле бібліятэкарам.

Яе жыццё, аднак, крута мяняецца. Прыехаўшы з 15-гадовым сынам на жытомірскі Жытні рынак, Аліна выпадкова знаёміцца з пажылым чалавекам, які прадстаўляецца як Мікола Хамічэўскі. Неўзабаве яна даведваецца, што гэтая асоба мае незвычайную біяграфію: Хамічэўскі (рэальная гістарычная асоба) яшчэ ў 1920-я гады быў святаром аўтакефальнай Украінскай праваслаўнай царквы, за што (з даважкам – абвінавачваннем ва "ўкраінскім буржуазным нацыяналізме") адбыў сем гадоў у сталінскім ГУЛАГу, потым завочна вучыўся ў музычна-педагагічным інстытуце. Падчас Другой сусветнай вайны ваяваў у Чырвонай арміі, трапіў у палон, з якога вярнуўся ў 1945 годзе. Наступны 31 год жыцця ён прысвяціў перакладу на ўкраінскую мову старажытнагрэчаскіх класікаў, а найперш "Іліяды" і "Адысеі" вялікага Гамера, якія ён, урэшце, выдаў пад псеўданімам "Барыс Тэн". І вось 80-гадовы перакладчык чуе голас Аліны Іванюк і адразу ж разумее: такі талент не можа прапасці! Ён дамаўляецца пра прыватныя ўрокі музыкі і вакалу ў самага вядомага ў Жытоміры музычнага педагога Адэліны Цыбульскай і заахвочвае спявачку-самародка ўзяць удзел ва ўсеўкраінскім конкурсе маладых вакалістаў, пераможца якога можа без экзаменаў паступіць у кансерваторыю. Для Аліны такая перспектыва – мара ўсяго датыхчасовага жыцця, і яна з сынам па некалькі разоў на тыдзень выбіраецца ў Жытомір. Там жа Мікола Хамічэўскі знаёміць яе з паўдысідэнцкай групай творцаў, якія збіраюцца ў садзе прыватнага дома паралізаванага мастака Яўгена Канцэвіча. Удзельнікі сустрэч, разумеючы, што за імі сочаць савецкія спецслужбы, імкнуцца падчас іх не казаць нічога "лішняга". Удзельнічае ў гэтых сустрэчах і таленавітая спявачка Наталля Зух…

Адбываецца конкурс, на якім Аліна Іванюк трыумфальна перамагае, а Наталля Зух займае трэцяе месца. Падчас чарговай сустрэчы ў Канцэвіча апошні выкрывае мікрафон падслухоўвання, патаемна ўсталяваны прысутным там шматабяцаючым паэтам. А літаральна назаўтра ў вясковым доме Аліны Іванюк адбываецца вобшук, на які спецслужбы "навяла" зайздрослівая Наталля Зух… Канец гэтай гісторыі прадказальны: Аліна Іванюк пазбаўляецца ўсіх шанцаў не толькі паступіць у кансерваторыю, а і застацца на пасадзе сельскага бібліятэкара. Так савецкая рэчаіснасць знішчае ўнікальны талент… Гэтая гісторыя, расказаная ад імя падлетка, Алініна сына, мае яшчэ некалькі сюжэтных адгалінаванняў і напоўнена таксама іншымі, адметнымі і каларытнымі персанажамі.

Магу сказаць, што зборнік прозы Уладзіміра Даніленкі, які таксама лічыцца адным з лепшых майстроў апавядання ў сучаснай Украіне, падорыць беларускаму чытачу яшчэ нямала прыемных творчых адкрыццяў. Чытайце – не пашкадуеце!

Лявон БАРШЧЭЎСКІ.

ТОЧКИ НАД "І"

Предложение митрополита Павла не прошло…

Проекты по восстановлению исторических зданий и застройке на улице Освобождения в центре Минска, рассмотренные Министерством культуры, предполагают сохранение построек, снос которых добивается Белорусский экзархат Русской православной церкви (БПЦ). Об этом сообщил на пресс-конференции начальник управления по охране историко-культурного наследия и реставрации Минкультуры Игорь Чернявский.

Напомним, 11 апреля стало известно, что Митрополит Минский и Заславский Павел, Патриарший Экзарх всея Беларуси, обратился к вице-премьеру Наталье Кочановой за содействием в вопросе исключения нескольких зданий по улице Освобождения из списка историко-культурных ценностей для последующего их сноса. В письме митрополит отметил, что дома №№6, 6а и 8 находятся в аварийном состоянии, не эксплуатировались более 25 лет, не имеют никакого исторического значения и не представляют культурной и архитектурной значимости.

Начальник отдела по охране историко-культурных ценностей Министерства культуры Наталья Хвир в комментарии БелаПАН заявила, что в Минкультуры по этому поводу никто не обращался, но заверила, что министерство «не позволит снести здания».

На пресс-конференции Чернявский сообщил, что за последние годы министерство рассмотрело по меньшей мере четыре варианта проектных решений, касающихся улицы Освобождения. По его словам, упомянутые дома принадлежат БПЦ, поэтому именно церковь должна выступить инициатором и заказчиком реставрационно-восстановительных работ в этих зданиях. Комментируя позицию Митрополита, выступающего за сохранение исторических зданий, Чернявский подчеркнул, что такое требование законодательства: «Нужно идти законным путем».

ЗАКОНОПРОЕКТ

Собак особо опасных пород – в вольеры!

В Беларуси планируется ужесточить наказание за нарушение правил содержания домашних животных, а собак особо опасных пород могут запретить заводить в городских квартирах. Такие нормы содержатся в проекте закона «Об обращении с животными», общественное обсуждение которого проходит до 20 апреля.

«Статья 15.47 КоАП о нарушении правил содержания животных, которая сегодня содержит только два пункта, будет расширена до шести», – сообщила журналистам консультант управления жилищного хозяйства Министерства ЖКХ **Виолетта Андрианова**.

Планируется также ужесточить правила содержания гражданами собак опасных пород. Их собираются запретить держать в квартирах, только – в домах усадебного типа, во дворьях и в вольерах. Согласно проекту закона, таких собак необходимо будет чипировать.

После общественного обсуждения все инициативы будут переданы в Палату представителей.

ЖАХ!

Хто ты, забойца?

15 красавіка на ачышчальнай станцыі непадалёк ад вуліцы Заслонава ў Салігорску былі выяўлены фрагменты цела немаўляці.

«Праводзіцца праверка па факце выяўлення частак нованароджанага ў ачышчальных збудаваннях на каналізацыйнай помпавай станцыі ў Салігорску», – распавяла афіцыйны прадстаўнік УСК па Мінскай вобласці Таццяна Беланог.

Праверкай займаецца Салігорскі раённы аддзел СК. Следча-аператыўнай групай праведзены агляд месца здарэння, канфіскаваны біялагічныя сляды і зафіксаваны тлумачэнні сведак і відавочцаў.

«З мэтай усталявання полу, узросту, прычыны і даўнасці смерці, а таксама ці з'яўлялася дзіця мёртванароджаным, прызначаны шэраг судова-медыцынскіх экспертыз», – дадала Таццяна Беланог.

Акрамя таго, праводзяцца аператыўна-вышуковыя мерапрыемствы па ўсталяванні асобы жанчыны са слядамі нядаўняй радавой дзейнасці, маці дзіцяці, а таксама накіраваны запыты ва ўстановы аховы здароўя.

ДУХОЎНЫ СКАРБ

150 пытанняў і адказаў з гісторыі Беларусі

(Працяг. Пачатак у №№3–20, 22, 24, 26–29.)

68. Што такое «Літоўская метрыка»?

Так называюць дзяржаўны архіў Канцылярыі Вялікага Княства Літоўскага. У ім захоўваліся дакументы з палітычнай і сацыяльна-эканамічнай гісторыі Вялікага Княства, а таксама юрыдычных, царкоўна-рэлігійных і культурных дачыненняў у XIV–XVIII стагоддзях. Кнігі Метрыкі падзяляюцца на судовыя і публічныя справы, дзе змяшчаюцца вялікакняскія прывілеі, уставы, соймавыя пастановы, перапісы войска і іншае; кнігі запісаў, у якіх пераважаюць вялікакняскія граматы; пасольскія кнігі, што ўтрымліваюць міждзяржаўныя пагадненні, дыпламатычнае ліставанне, «навукі» паслам і д. т. п.; кнігі перапісаў са звесткамі пра замкі і дзяржаўныя зямельныя ўладанні; кнігі арэнд; кнігі данін і некаторыя іншыя. Мова дакументаў да пачатку XVII стагоддзя ў асноўным беларуская, пазней пераважна польская, сустракаецца таксама лацінка.

Фонд Літоўскай Метрыкі – гэта энцыклапедыя беларускай мінуўшчыны, без матэрыялаў якой не можа абысціся ніводны даследчык. Паводле слоў акадэміка Уладзіміра Пічэты, «Літоўская Метрыка – збор дакументаў надзвычайнай каштоўнасці, на падставе якіх можна ўзнавіць побыт, культуру беларусаў, гаспадарку і сацыяльную структуру грамадства». На працягу XIX–XX стагоддзяў частка матэрыялаў Метрыкі была апублікавана ў зборніках. Архіў Канцылярыі Вялікага Княства Літоўскага напачатку захоўваўся ў Троках, потым у Вільні, Варшаве, а зараз у асноўным у Маскве, у Расійскім дзяржаўным архіве старажытных актаў. Да нашага часу дайшло каля 600 тамоў Літоўскай Метрыкі.

69. Ці быў «залаты век» у гісторыі беларускай дзяржавы?

Уздымам, апагеем развіцця нашай дзяржавы і культуры прынята лічыць XV–XVI стагоддзі. Першадаследчыкі "залатога веку", перадусім Вацлаў Ластоўскі, Усевалад Ігнатоўскі, Максім Гарэцкі, звязвалі яго з найбуйнейшым росквітам нашае старадаўняе культуры, найперш з дзейнасцю Францыска Скарыны: выданнем кніг у Празе (1517–1519) і Вільні (1522–1525). Сучасныя ж даследчыкі ў дачыненні пісьменства нашага "залатога веку" залічваюць багатую спадчыну не толькі на старабеларускай і царкоўнаславянскай мовах, але і на лацінскай – мове ўсёй сярэднявечнай Еўропы. Пры гэтым маюцца на ўвазе перш за ўсё такія выдатныя творы, як «Пруская вайна» (1516) Яна Вісліцкага і «Песня пра Зубра» (1519) Міколы Гусоўскага.

Залатая пара нашае культуры была звязана не толькі з Рэнесансам, але і з Рэфармацыяй, дзейнасцю такіх славных асоб, як Мікалай Радзівіл Чорны, Сымон Будны, Васіль Цяпінскі.

У XVI стагоддзі ў Беларусі ўзнікла мноства навучальных устаноў. Адукаванасць даволі шырокіх пластоў грамадства, перадусім шляхты і мяшчан, стала звычайнай справай.

У Вільні, Нясвіжы, Берасці, Лоску, Любчы, Цяпіне ды Венграве паўсталі друкарні, вакол якіх утвараліся цэлыя літаратурныя школы. Прадукцыя беларускіх друкароў карысталася шырокім попытам не толькі ў Вялікім Княстве, але і ў краінах Заходняй Еўропы. Нашы суайчыннікі сталі заснавальнікамі кнігадрукавання і ў суседніх краінах.

Значнымі былі дасягненні нашых продкаў у навуцы. Асабліва развіваліся лінгвістыка, гісторыя, геаграфія, астраномія, матэматыка і медыцына. Здабыткі беларускіх філолагаў таго часу і сёння здзіўляюць сваёй маштабнасцю.

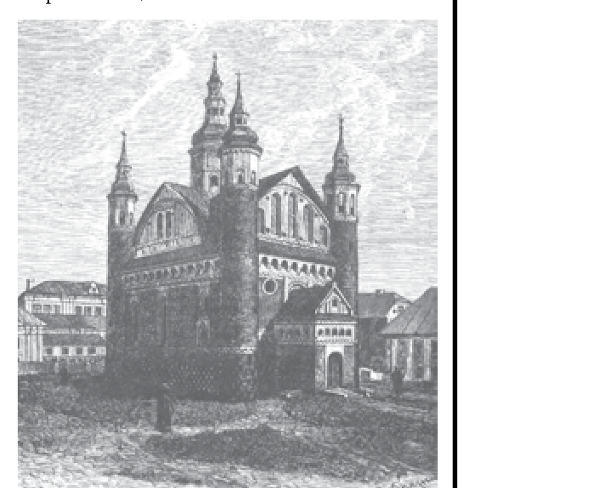
А юрыдычная думка Беларусі ў XVI стагоддзі, як вядома, дасягнула найвышэйшага ў Еўропе ўзроўню. Ніводная з тагачасных краін не мела гэткага дасканалага заканадаўства, пра што красамоўна сведчыць змест Статутаў Вялікага Княства Літоўскага 1529, 1566 і 1588 гадоў.

Эпоха Рэнесансу ў Беларусі пазначана нечуваным узлётам мастацтва. У нас у тым часе ўзніклі першыя прафесійныя тэатры, развіваецца музычнае мастацтва, з'яўляецца свецкі партрэтны жывапіс – адзнака высокага ўзроўню развіцця мастацкай творчасці. У XVI стагоддзі ўдасканальваецца іканапіс, скульптура, дэкаратыўна-ўжытковае мастацтва, гравёрнае майстэрства.

У залатую пару нашае дзяржавы надзвычай хуткімі тэмпамі развіваецца горадабудаўніцтва і дойлідства. Менавіта тады былі пабудаваны перліны нашае архітэктуры: Траецкі касцёл у Ішкалдзі, Святадухаўская царква ў Кодзені, Барысаглебская царква ў Навагрудку, фарны касцёл у Гародні, касцёлы і кляштары ў Вільні, цытадэлі-бажніцы ў Супраслі, Мураванцы, Сынковічах, рэфармацкія саборы ў Смаргоні, Заслаўі, Астрашыцах, абарончыя сістэмы замкаў у Міры, Навагрудку, Гальшанах, Нясвіжы, Смалянах, Ляхавічах, Заслаўі, Быхаве…

У эпоху Рэнесансу ў Беларусі адбывалася далейшае развіццё металургічнай і ткацкай вытворчасці, шкларобства, прамысловасці. Узніклі першыя мануфактуры, будаўнічыя прадпрыемствы, больш складаныя формы арганізацыі працы.

Такім чынам, "залаты век" у беларускай гісторыі прыпадае на XVI – пачатак XVII стагоддзя. Ён адзначаны багаццем творчага плёну, яго шматграннасцю, абсягам, пафаснасцю ўсяго створанага нашымі прадзедамі, шырокім распаўсюджваннем асветы, высокім патрыятызмам, чалавекалюбствам.

Дабравешчанская царква ў Супраслі – выдатны ўзор беларускага дойлідства XVI стагоддзя. Разам з храмамі-цытадэлямі ў Сынковічах і Маламажэйкаве (Мураванцы) складае, на думку Міколы Шчакаціхіна, групу найбольш арыгінальных помнікаў беларускае готыкі, цалкам не падобных ні да воднага іншаземнага ўзору. Зруйнавана ў Другую сусветную вайну ў 1944 годзе.

Алег ЛОЙКА.

70. Чым славуты Ян Кароль Хадкевіч?

Ян Кароль Хадкевіч (1560–1621) быў адным з самых славутых гетманаў Вялікага Княства Літоўскага. У юнацтве атрымаў бліскучую адукацыю: вучыўся ў Віленскім калегіуме, ва ўніверсітэтах Нямеччыны (Інгальштат), Італіі (Падуя, Венецыя), на Мальце. Вайсковую чыннасць пачаў удзелам у задушэнні бунту Налівайкі (1596), які з аддзелам казакоў рабаваў у Беларусі гарады. Ад пачатку вайны са шведамі змагаўся ў Інфлянтах, дзе на ўласны кошт утрымліваў войска. У 1601 годзе перамог шведаў пад Какенгаўзэнам, у 1604-м – пад Белым Каменем (там ён з 2 тысячамі жаўнераў разбіў 7 тысяч непрыяцеля).

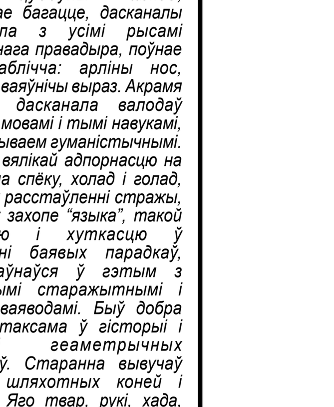
Найвялікшую ж славу Хадкевічу прынесла бітва пад Кірхгольмам (цяпер Саласпілс у Латвіі), дзе ягоны 4-тысячны корпус 27 верасня 1605 года дазвання разграміў 14-тысячную шведскую армію, страціўшы ўсяго блізу 100 сваіх жаўнераў. Перамога пад Кірхгольмам сапраўды была нечым неверагодным. У харугвах Хадкевіча неставала зброі, а з прычыны нявыплаты грошай сярод жаўнераў падала дысцыпліна. Між тым шведскае войска – не маскоўскае: па баяздольнасці яно было адным з найлепшых у Еўропе. І тым не менш Ян Хадкевіч бліскуча перамог яго, паклаўшы на пабаявішчы 9000 шведаў, захапіўшы 12 гармат і 60 баявых штандараў непрыяцеля.

З гэтым вялікапышным трыумфам гетмана асабіста віншавалі імператар «Святой Рымскай імперыі германскай нацыі» Рудольф II, англійскі кароль Якуб, персідскі шах, турэцкі султан і сам Папа Рымскі Павел V. Па якім часе пра бітву пад Кірхгольмам пісалі, што нашчадкі будуць хутчэй дзівіцца гэтаму трыумфу, чым верыць у яго.

У 1611 годзе Хадкевіч ужо вёў харугвы на Маскву дапамагаць абложаным там сілам Вялікага Княства Літоўскага. Пакінуўшы ў 1612 годзе Маскву, гераічна бараніў ад маскоўскага войска Смаленск, дзякуючы чаму горад застаўся ў складзе нашай дзяржавы. У 1617–1618 гадах быў фактычным кіраўніком апошняга маскоўскага паходу.

Прызначаны начальнікам аб'яднанага войска Польшчы і Вялікага Княства, Ян Хадкевіч адбіваў націск Асманскай імперыі з поўдня. Менавіта ягонай жалезнай волі, энергіі і прыроднаму таленту Айчына абавязана перамогай пад Хацінам (на Днястры), дзе ў 1621 годзе ён са сваім паўгалодным і разрозненым войскам змог адолець большага лікам непрыяцеля: з 70 тысячамі мусіў супрацьстаяць утрая большай ардзе туркаў і татараў – і здабыў бліскучую перамогу. Цяжка хворы, Ян Хадкевіч памёр у Хацінскім замку падчас бітвы.

Слаўны сын быхаўскай галіны роду Хадкевічаў, ён стаў узорам самаахвярнасці і патрыятызму. Тагачасныя паэты і гісторыкі прысвячалі яму творы, пісалі песні і пахвалы. Праз стагоддзі жыло паданне пра непераможнага ваяра. Аб вялікай папулярнасці яго ў народзе, мабыць, найкрасамоўней сведчыць тое, што дзеці тады гулялі ў ваенныя гульні, героем якіх быў Ян Кароль Хадкевіч.

Ян Кароль Хадкевіч. Партрэт XVII стагоддзя. Адзін з тагачасных біёграфаў гэтак пісаў пра нашага славутага ваяра: "Ласкавы лёс даў яму ўсё, што трэба для здабыцця несмяротнае славы. Даў яму паходжанне са знакамітага роду па мечы і па кудзелі, цудоўны шлюб, незвычайнае багацце, дасканалы склад цела з усімі рысамі высакароднага правадыра, поўнае годнасці аблічча: арліны нос, высокі лоб, ваяўнічы выраз. Акрамя таго, ён дасканала валодаў замежнымі мовамі і тымі навукамі, якія мы называем гуманістычнымі. Вылучаўся вялікай адпорнасцю на цяжкасці, на спёку, холад і голад, чуйнасцю ў расстаўленні стражы, спрытам у захопе "языка", такой спраўнасцю і хуткасцю ў шыхтаванні баявых парадкаў, што параўнаўся ў гэтым з найвялікшымі старажытнымі і сучаснымі ваяводамі. Быў добра абазнаны таксама ў гісторыі і выкананні геаметрычных вымярэнняў. Старанна вывучаў радаводы шляхотных коней і ўзбраенне. Яго твар, рукі, хада, голас, вопратка сведчылі пра тое, што ён народжаны для вайсковай справы".

Вінцусь ГАСЕВІЧ.

Тэксты да ілюстрацый падрыхтаваў Зміцер САНЬКО.

ТУРЫЗМ-2016

Ці паедуць беларусы адпачываць у Крым?

Пасля вядомых падзей, калі два гады таму ў Крым прыйшлі "зялёныя чалавечкі" з Расіі, у першую чаргу пацярпелі тыя мясцовыя жыхары, асноўнай крыніцай даходаў якіх былі турысты. Сёння колькасць жадаючых адпачываць у Крыме зменшылася ў разы, а для беларусаў, якія вырашылі самастойна адправіцца на паўвостраў, такі адпачынак і наогул пераходзіць амаль у разрад экстрэмальнага турызму.

Тым не менш вырашыў пацікавіцца ў саміх жыхароў Крыма, як ім зараз жывецца і працуецца, а таксама ці чакаюць яны ў гэтым сезоне беларусаў. Праз інтэрнэт знаходжу аб'яву: для турыстаў здаецца аднапакаёвая кватэра ў цэнтры Чарнаморска (каля 70 км ад Еўпаторыі). Звязваюся з гаспадаром кватэры **Станіславам Сомавым**, але адказвае яго бацька Мустафа.

– *Кватэра – проста супер!* – нахвальвае "тавар" мой суразмоўца. – *Да мора – пяць хвілін пехатой, ёсць уся мэбля, бялізна, кандыцыянер, тэлевізар і пральная машына, гарачая вада… Побач магазіны і аўтавакзал. Праўда, кватэра будзе свабодная толькі з 4 ліпеня.*

– *Колькі каштуе?* – адразу праяўляю камерцыйны інтарэс.

– *1300 расійскіх рублёў у суткі (каля 20 долараў). Нармальная цана, калі збіраецеся прыехаць сям'ёй. Калі здымеце кватэру больш як на 10 сутак, то магчыма зніжка. Прыязджайце, у нас тут усё спакойна… Цэны ў сезон могуць падняцца, але не нашмат. У мінулым годзе, дарэчы, турысты былі. Можа быць, і не так многа, як хацелася б, але былі.*

Да слова, для беларусаў дабрацца да Крыма даволі праблематычна. У заканадаўства Украіны былі ўнесены некаторыя змены, згодна з якімі паўвостраў зараз лічыцца часова акупаванай тэрыторыяй, патрапіць на якую можна толькі праз пэўныя ўкраінскія пункты пропуску і пры наяўнасці спецыяльнага дазволу. Падставай для атрымання дазволу можа стаць візіт да блізкіх, наведванне месцаў пахавання членаў сям'і, прыезд на пахаванне блізкіх альбо наяўнасць у Крыме нерухомасці.

– *Калі вы заможны чалавек, то лепш вам спачатку адправіцца ў Маскву, а адтуль прыляцець на самалёце ў Сімферопаль,* – дае мне гаспадар кватэры, на яго погляд, найлепшую параду. – *А я вас у аэрапорце сустрэну на сваёй "Волзе". Калі ж захочаце адправіцца на аўтамабілі праз тэрыторыю Расіі, то на пераправе ў чарзе на паром можаце прастаяць некалькі сутак, калі будзе дрэннае надвор'е. А ў вас падчас адпачынку кожны дзень на ўліку. Так што лепш самалётам…*

– *Як вам увогуле жывецца пад Расіяй? Задаволены?* – цікаўлюся напрыканцы ў суразмоўцы.

– *Мне ўсё роўна, якая ўлада,* – шчыра прызнаецца ён. – *Раней кралі, зараз ізноў крадуць тыя, хто не баіцца. А мне што з гэтага? Як кажуць, ці галавой аб камень, ці каменем па галаве… А вось турыстаў паменшала – гэта факт. Затое мора стала больш чыстае.*

І ўсё ж такі – ці будзе ў гэтым сезоне сярод беларускіх турыстаў запатрабаваны крымскі накірунак?

– *Ёсць людзі, якія даўно прызвычаіліся адпачываць менавіта ў Крыме, а таму ёсць заходы і з боку некаторых беларускіх турфірмаў,* – кажа эксперт у вобласці турызму **Лілія КОБЗІК**. – *Таму аўтобусныя туры на паўвостраў праз Расію маюцца. Іншая справа, што два аўтобусы фанатаў – гэта не масавы накірунак. У Крым любілі ездзіць сем'ямі з дзецьмі, а зараз каму захочацца сядзець суткамі з малымі на пераправе? А ляцець на паўвостраў на самалёце з Масквы – гэта вельмі дорага. Таму Крым для беларусаў у сваёй большасці стаў проста нецікавы.*

Алесь СІВЫ.

ЗНАЙ НАШИХ!

Первые среди лучших

Валентин Елизарьев и Игорь Лученок награждены медалью ЮНЕСКО «Пять континентов».

Медаль ЮНЕСКО «Пять континентов» вручается за выдающиеся достижения в области культуры и искусства. Она учреждена в 1996 году в честь 50-летия со дня рождения этой престижной международной организации. Ее автор – шведский дизайнер Ганс Эрни. На лицевой стороне медали изображена композиция из пяти крылатых граней в изящном круговом движении. Два года назад медалью «Пять континентов» был удостоен коллектив Большого театра оперы и балета Беларуси – это более тысячи человек. А сейчас, впервые в Беларуси, награду получат конкретно два человека – народный артист балетмейстер Валентин Елизарьев и народный артист композитор Игорь Лученок. Список их творческих достижений не оставляет сомнений в их огромном вкладе в искусство XX века. Своим творчеством они действительно прославили нашу Беларусь.

Награду Валентин Елизарьев и Игорь Лученок получат в пятницу 22 апреля. Церемония будет проходить в зале Академии музыки. Игорь Михайлович Лученок работал в консерватории с 1963 года, а с 1982-го по 1986 год был ректором Белорусской консерватории (теперь Академия музыки). Валентин Николаевич стал преподавать в академии в 1995 году и работает там по сию пору, готовя молодых хореографов. Сейчас это единственное место работы прославленного балетмейстера Елизарьева – Большой театр мастер покинул в 2009 году по собственному желанию. Но не по своей воле. История его выживания из коллектива до сих пор оставляет чувство горечи и разочарования.

Как стало известно, на торжественной церемонии будут присутствовать постоянный представитель Беларуси при ЮНЕСКО, посол Беларуси во Франции Павел Латушко и министр культуры Борис Светлов. Думаю, будет присутствовать и ректор Государственной академии музыки профессор Екатерина Дулова. Остается интрига, придут ли на церемонию представители администрации Большого театра, чью славу множил по миру народный артист Валентин Елизарьев.

Елена МОЛОЧКО.

ВІНШУЕМ!

У Расціслава Янкоўскага цяпер будзе «Залатая маска»

Апроч яго самую прэстыжную расійскую тэатральную прэмію атрымалі яшчэ двое беларусаў.

Зорка Нацыянальнага акадэмічнага тэатра імя Горкага **Расціслаў Янкоўскі** ўганараваны ўзнагародай, якой, дарэчы, не меў нават яго знакаміты брат **Алег Янкоўскі** – прэміяй "Залатая маска". Разам з ім прэмію Саюза тэатральных дзеячаў Расіі "За выдатны ўнёсак у развіццё тэатральнага мастацтва" (яны ўручаюцца ў межах "Маскі") атрымалі **Юрый Саломін**, **Леў Додзін**, **Барыс Эйфман** і іншыя выбітныя творцы.

Апрача Янкоўскага ўзнагародамі адзначаны яшчэ некалькі беларусаў. Лепшым рэжысёрам тэатра лялек стаў **Аляксей Ляляўскі** (16 мая пастаноўку "Ваня", якую ён ажыццявіў у Санкт-Пецярбургу, можна будзе ўбачыць у Мінску). Лепшым мастаком у тэатры лялек стала **Таццяна Нерсісян** (за спектакль "Тоўсты сшытак"). Цікава, што апошняя пастаноўка была ажыццёўлена ў Пермскім тэатры лялек, які ўзначальвае беларус **Аляксандр Янушкевіч**.

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

КУЛУАРЫ

Павел Латушка стаў мушкецёрам

Тры дні таму Надзвычайнаму і Паўнамоцнаму Амбасадару Беларусі ў Францыі ўручылі тытул Ганаровага члена асацыяцыі мушкецёраў. Цырымонія праходзіла ў горадзе Біярыц (рэгіён Гасконь) у гістарычным палацы, пабудаваным па ўказанні імператара Напалеона III.

На сустрэчы з кіраўніком асацыяцыі мушкецёраў Амеры дэ Мантэск'ю д'Артаньянам, які на працягу многіх гадоў з'яўляўся сенатарам Французскай Рэспублікі і дэпутатам Еўрапарламента, Павел Латушка прадставіў прэзентацыю эканамічнага і турыстычнага патэнцыялу Беларусі.

На прэзентацыі прысутнічала 110 членаў асацыяцыі і запрошаных: прадстаўнікі палітычнай і ваеннай эліты, кіраўнікі рэгіёна і горада, бізнес-эліты, адвакаты, дзеячы культуры, дыпламаты, а таксама прадстаўнікі вядомых французскіх сем'яў.

Беларусь стала 51-й краінай, прадстаўнікі якой уваходзяць у Асацыяцыю мушкецёраў. Асацыяцыя аб'ядноўвае каля 4 тысяч удзельнікаў. Сярод краін постсавецкай прасторы ў асацыяцыю таксама ўваходзяць прадстаўнікі Расіі і Казахстана. Разам з паслом Беларусі ў Францыі тытулам Ганаровага мушкецёра таксама ўганараваны паслы Вялікабрытаніі, Расіі, ЗША, Японіі і шэрагу іншых краін, акрэдытаваныя ў Францыі.

Дадзены тытул таксама прысвойваўся Генеральнаму дырэктару ЮНЕСКА Ірыне Бокавай, былому Генеральнаму дырэктару ЮНЕСКА Каічыра Мацуура, былому прэм'ер-міністру Казахстана і цяперашняму міністру абароны Казахстана Імангалі Тасмагамбетаву, вядомым акцёрам Міхаілу Баярскаму, Веніяміну Смехаву і Алегу Табакову.

Марына ВІШНЕЎСКАЯ.

АСОБА

Максім КЛІМКОВІЧ:

«Я называў Караткевіча «падпіты анёл»

Як дзядуля майго суразмоўцы – аўтар гімна БССР Міхась Клімковіч – выратаваў Янку Купалу? Як Максіму Клімковічу працавалася на Беларускім тэлебачанні з Рыгорам Кісялём і Ягорам Рыбаковым? І колькі грошай яму плацілі ў Маскве за напісанне камерцыйных раманаў? На гэтыя і іншыя пытанні "Народнай Волі" адказаў пісьменнік Максім Клімковіч.

Інжынерны мозг і літаратурныя канструкцыі

– Максім, які ваш лепшы твор?

– Аўтамагістраль Брэст–Мінск.

– Па шчырасці, я ніколі не чуў пра раман ці аповесць з такой назвай.

– Я маю на ўвазе рэальную трасу, якую я будаваў. Кожны раз, як па ёй праязджаю, ацэньваю прафесійным вокам. Будаўнік не захапляецца краявідамі. Ён глядзіць і бачыць: напрыклад, вунь там адхон няправільна зроблены *(смяецца)*. Мне за гэтую дарогу не сорамна.

– Унук пісьменніка – і раптам дарожнік.

– Не толькі ўнук пісьменніка. І сын, і пляменнік *(смяецца)*. Пісьменнікам быў мой бацька Алесь Махнач, абаронца Брэсцкай крэпасці. Цётка, Святлана Клімковіч, вядомая як аўтар лібрэта (напрыклад, да оперы Уладзіміра Солтана "Дзікае паляванне караля Стаха"). У нейкі момант мне падалося, што ў нашай сям'і пісьменнікаў і без мяне багата, таму паступіў у Політэхнічны інстытут. Але не адчуваю, што нешта страціў. Наадварот, інжынерны мозг дазваляе выбудоўваць літаратурныя канструкцыі. Будаўнічая механіка вельмі прыдатная да канструявання літаратурнага твора. А ў кожным рамане павінна быць арматура, якую заліваеш бетонам слоў.

Максім Клімковіч.

Максім Клімковіч з жонкай Ірынай.

Максім Клімковіч у праекце «Беларускі фальклор» (у ролі Вадзяніка).

– Як вы трапілі на будаўніцтва аўтамагістралі?

– Па размеркаванні. На той момант я ўжо ажаніўся. Але заставалася толькі адно месца ў Мінску. Вольны дыплом не давалі. Раптам бачым: ёсць два месцы ў Калініне (сённяшняя Цвер). Параіліся і вырашылі, што з Цверы будзе лягчэй зліняць. Бо раптам яшчэ адправяць ва Уладзівасток або Ташкент. Потым высветлілася, што ў Калініне знаходзіўся толькі агульнасаюзны трэст, які займаецца будаўніцтвам аўтастрад саюзнага значэння. А мехкалона, куды нас размеркавалі, базіравалася ў Кобрыне. Працавалі вахтавым метадам. Калі пачыналася вахта – ехалі на будаўніцтва, калі заканчвалася – вярталіся ў Мінск. Спачатку я працаваў геадэзістам, потым начальнікам участка – прарабам. З таго часу запомніліся словы Васіля Шарапава, міністра будаўніцтва і эксплуатацыі аўтамабільных дарог БССР: "Чым меншы начальнік, тым на большай машыне ён прыязджае". Шарапаў прыязджаў на планёркі на "Волзе", а я – на самазвале *(смяецца)*.

– Вы паходзіце з вядомай сям'і. Дабрабыт адчуваўся ўжо з дзяцінства?

– Як вам сказаць… У трохпакаёвай кватэры на вуліцы Карла Маркса, 36, што ў знакамітым пісьменніцкім доме, жылі восем чалавек: бабуля, маці, бацька, нас двое дзяцей, цётка з мужам і дачкой. Вось і мяркуйце самі *(смяецца)*. Потым бацька атрымаў трохпакаёвую кватэру на Чарнышэўскага, 7. Калі яны з маці развяліся, мы вярнуліся на Карла Маркса. З чым мне пашанцавала, дык гэта з суседзямі. Памятаю Янку Маўра. Яго сваякі выносілі на балкон старое крэсла. Маўр сядзеў і грэўся на сонцы. Калі расказваю пра тое маладым, яны не вераць. Ім што Францыск Скарына, што Янка Маўр – недзе блізка *(смяецца)*.

На Чарнышэўскага з намі ў адным доме жылі Вячаслаў Адамчык, Уладзімір Караткевіч, Міхась Стральцоў. Дарэчы, з Караткевічам звязана камічная гісторыя. Мы вярнуліся на Карла Маркса. Праз нейкі час званок у дзверы. Я адчыняю. Стаіць крыху падпіты Караткевіч у белай кашулі (я называў яго "падпіты анёл": ён часам мог узяць кілішак, але ніякага шуму ад гэтага не было). Бачу: у яго поўная няўцямнасць ад сітуацыі. Ён атрымаў новую кватэру на Карла Маркса. Пайшоў знаёміцца з суседзямі і ўбачыў тых жа самых людзей, з якімі суседнічаў на Чарнышэўскага.

Калі сябры, што прыходзілі да мяне ў госці, даведваліся, што ў гэтым жа пад'ездзе жыве іх кумір, маглі рушыць да яго ў госці і пазваніць у дзверы без папярэджання. Караткевіч падпісваў нам кнігі. Часам даставаў крамянёвы нож з каменнага веку, чысціў ім яблыкі і частаваў нас.

Але больш з Караткевічам кантактавала мая маці, якая яшчэ і абменьвалася з ім кнігамі. Тады дэтэктывы было немагчыма дастаць. А палякі вельмі шмат выпускалі пакетбукаў. Таму маці і Караткевіч увесь час мяняліся польскамоўнымі дэтэктывамі. Я падсеў на іх і такім чынам без падручніка вывучыў польскую мову. Бо ўжо ўмеў чытаць беларускай лацінкай. У нас дома ў дзядулевай бібліятэцы мелася падшыўка «Нашай Нівы» (як, дарэчы, і кнігі Ластоўскага і Смоліча).

– Адкуль? У сталінскія часы за іх захоўванне можна было трапіць у Сібір.

– Думаю, пісьменнікам дазвалялася больш, чым шараговым грамадзянам.

«Калі Уладзімір Карызна ўзяўся перарабляць тэкст дзядулі, мы хацелі перашкодзіць гэтаму»

– Пра вашага дзядулю ходзяць чуткі, што ён меў дачыненне да рэпрэсій.

– Нават ведаю, адкуль гэтыя чуткі ідуць. У адной са сваіх кніг даследчык Леанід Маракоў пералічваў людзей, якія бралі ўдзел у рэпрэсіях, і назваў нейкага Клімковіча. Па эўфемізмах можна было зразумець, што гаворка ідзе менавіта пра дзядулю. Прычым Маракоў напісаў, што мае пэўныя дакументы. Калі я ў прыватнай размове вырашыў удакладніць, якія менавіта, ён адказаў: на іх стаяць подпісы дзядулі. Але канкрэтна нічога не сказаў.

У сталінскія часы Міхась Клімковіч узначальваў Саюз пісьменнікаў Беларусі. Калі нейкага пісьменніка рэпрэсіравалі, яго трэба было выключыць з саюза. Адмовішся ад гэтай працэдуры – сам пойдзеш у ГУЛАГ. Як я разумею, меліся на ўвазе менавіта гэтыя дакументы. Але я не лічу гэта ўдзелам у рэпрэсіях.

Наадварот, ад гісторыка Анатоля Сідарэвіча я чуў вельмі цікавую гісторыю, як дзядуля выратаваў Янку Купалу. Падчас рэпрэсій той палічыў, што яму ўжо нядоўга засталося быць на волі. Таму ён паехаў па пуцёўцы на поўдзень у Дом творчасці і не спяшаўся вяртацца ў Мінск. Тым часам у газетах з'яўляліся артыкулы, якія абвінавачвалі Купалу ў буржуазным нацыяналізме. Але ў наступным нумары выходзіў адказ паэта, які сцвярджаў, што ён правільны савецкі творца. "Я задумаўся, – кажа Сідарэвіч. – Як у 1930-я гады, калі не было ніякага інтэрнэту, так аператыўна прыходзілі адказы?" У архіве ён знайшоў арыгінал адказаў, на якіх было нешта выпраўлена і напісана. Бачыць – почырк Міхася Клімковіча, які знаходзіўся ў Мінску і адказваў за Янку Купалу.

Другая гісторыя – ужо сямейная легенда, праверыць якую я пакуль не магу. Бабуля расказвала мне, што дзядуля дапамог выцягнуць з Казахстана Наталлю Арсенневу. Тады беларускія пісьменнікі і паэты пісалі калектыўны паэтычны твор з нагоды ўз'яднання Заходняй Беларусі з БССР – "Ліст беларускага народа Вялікаму Сталіну". Як расказвала бабуля, Міхась Клімковіч заявіў, што сярод аўтараў няма ніводнай жанчыны. Дзеля гэтага Арсенневу вярнулі з высылкі. Таму за свайго дзядулю мне не сорамна.

– А за камуністычны гімн?

– Ён пісаў гімн не Беларусі, а БССР. Гэта было тэхнічнае заданне і сацыяльны заказ, з якім дзядуля справіўся. Калі распаўся СССР, гэты гімн страціў сэнс, які быў у яго закладзены. У 1990-я камуністы звярталіся да маёй цёткі Святланы Клімковіч з прапановай перапісаць словы. Але ўся наша сям'я была катэгарычна супраць. Мы лічылі, што патрэбны іншы тэкст. "Пагоня", "Мы выйдзем шчыльнымі радамі" або нейкі іншы. Калі Уладзімір Карызна ўзяўся перарабляць тэкст, мы хацелі перашкодзіць гэтаму. Але высветлілася, што сцяг, герб і гімн не з'яўляюцца аб'ектамі аўтарскага права.

«Пры Рыгору Кісялю я спакойна хадзіў па тэлебачанні з бел-чырвона-белай значкай»

– Як вы з дарожнага будаўніцтва прыйшлі ў літаратуру? Сказаўся ўплыў бацькі?

– Не думаю. Мой бацька больш паўплываў на мяне ў плане свядомасці. Ён заўжды размаўляў толькі па-беларуску. Дык вось, вяртаючыся да вашага пытання. Я паспрабаваў адысці ад пісьменніцкай дынастыі. Але як адыдзеш, калі, напрыклад, я навучыўся друкаваць на машынцы раней, чым пісаць ад рукі? Прычым гэта быў стары Continental, на якім мой дзядуля набіраў гімн БССР. Яшчэ працуючы ў будаўніцтве, пачаў пісаць. Калі нарадзіўся сын, я не мог ездзіць на працяглыя змены. Таму яшчэ пэўны час папрацаваў у Мінску ў арганізацыі, якая займалася рамонтам кінатэатраў. Потым з'явілася вакансія інжынера ў Доме літаратара. Адтуль мяне бралі на тэлебачанне.

– Колькі можна было зарабіць за напісанне кнігі?

– Як дамовішся. Кніжны бізнес пачынаўся ў апошнія гады існавання СССР. Тады кніжка магла каштаваць 120 долараў. Але мая зарплата ў часопісе "Бярозка", дзе я працаваў, была 12 долараў. Потым, калі бізнес разгарнуўся, ганарары даходзілі да 4–5 тысяч долараў за кнігу. Але ўсё залежала ад накладу. У часы росквіту ён мог дасягаць 40–50 тысяч. Потым людзі сталі чытаць менш. Наклад да 5 тысяч лічыўся добрым. Тады ганарар мог складаць 1–1,5 тысячы долараў.

– За колькі часу вы маглі напісаць кнігу?

– Калі нічым іншым не займацца і толькі пісаць, калі добра набітая рука і цябе нічога не торгае, можна напісаць за два тыдні. Звычайна пісалася за месяц. Вядома, можна напісаць і за тыдзень. Але потым тыдзень ты не ў стане пісаць. Мой асабісты рэкорд – 120 тысяч сімвалаў за адзін дзень, але за дзень апошні – перад здачай рукапісу. Можаце ўявіць, які ў мяне потым быў стан. Больш за 20–30 тысяч сімвалаў у дзень лепш не пісаць.

– Вам не шкада пісаць кніжкі-аднадзёнкі?

– Не. Бо дзе гарантыя таго, што праз гады чытачы будуць цікавіцца маімі кнігамі, напісанымі па-беларуску? Да таго ж гэта цудоўная школа. Калі напішаш сто раманаў, ведаеш, як іх трэба рабіць *(смяецца)*. Трэба нечым зарабляць на жыццё, бо беларускай літаратурай практычна немагчыма пракарміцца. Якая розніца: я працую на будоўлі або пішу раман для выдавецтва? Наадварот, я маю магчымасць прыпыніць тую працу, адсунуць яе ўбок і зрабіць нешта беларускае.

– Мне як аматару тэатра вельмі даспадобы спектакль "Чорны квадрат", пастаўлены паводле вашай п'есы. Здаецца, ён ішоў у Мінску ці не дваццаць гадоў.

– Мы напісалі п'есу разам з Міраславам Адамчыкам. Якраз у той час мы захапіліся Хэмінгуэем і знайшлі ў яго зборы твораў накід на дзве старонкі. Нейкі чалавек сядзіць у бары. Прыходзяць двое наёмных забойцаў. Але яны не ведаюць у твар таго, каго павінны забіць. Пачынаюць распытваць мужчыну: можа, ён і ёсць патэнцыяльная ахвяра? На гэтым накід заканчваецца. Мы падумалі: а калі разгарнуць накід, даць яму пачатак і канец? Узялі і дапісалі Хэмінгуэя.

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

Народная Воля http://www.nv-online.info 19 КРАСАВІКА 2016 г.

ФУТБОЛ

У лідарах – БАТЭ

Пасля трох тураў чэмпіянату краіны па футболе ў вышэйшай лізе лідарам стаў барысаўскі БАТЭ.

Вось вынікі 3-га тура: "Нёман" (Гродна) – "Віцебск" – 0:0, "Славія" (Мазыр) – "Граніт" (Мікашэвічы) – 1:3, "Белшына" (Бабруйск) – "Дынама" (Брэст) – 4:2, "Тарпеда-БелАЗ" (Жодзіна) – "Нафтан" (Навапалацк) – 2:1, "Мінск" – БАТЭ (Барысаў) – 2:3, "Шахцёр" (Салігорск) – "Дынама" (Мінск) – 0:0, "Гарадзея" – "Слуцк" – 2:0, "Ісляч" (Мінскі раён) – "Крумкачы" (Мінск) – 0:0.

Турнірнае становішча

Каманды	Г	В	Н	П	М	А
1. БАТЭ	3	3	0	0	9–3	9
2. Дынама (Мн)	3	2	1	0	4–0	7
3. Ісляч	3	2	1	0	3–0	7
4. Мінск	3	2	0	1	6–3	6
5. Крумкачы	3	1	2	0	3—2	5
6. Белшына	3	1	1	1	5–4	4
7. Віцебск	3	1	1	1	1–1	4
8. Славія	3	1	1	1	3–4	4
9. Граніт	3	1	1	1	4–3	4
10. Тарпеда-БелАЗ	3	1	1	1	3–4	4
11. Шахцёр	3	1	1	1	1–2	4
12. Гарадзея	3	1	0	2	2–3	3
13. Нёман	3	0	2	1	2–3	2
14. Слуцк	3	0	2	1	2–4	2
15. Нафтан	3	0	0	3	1–5	0
16. Дынама (Бр)	3	0	0	3	3–11	0

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Куды знік трэнер Віктар Ганчарэнка?

Калі Віктар Ганчарэнка ўзначальваў барысаўскі футбольны клуб БАТЭ, яго прозвішча было ў балельшчыкаў заўсёды на слыху. А вось з'ехаў чалавек на работу ў Расію – і зусім нічога ў апошні час пра яго не чутно. Чым беларускі трэнер зараз займаецца?

Віктар КАЖУРА, г.Маладзечна.

Як вядома, Віктар Ганчарэнка доўгі час узначальваў барысаўскі БАТЭ, каманда пры ім дасягнула пэўных поспехаў нават на міжнароднай арэне. Успомнім хаця б гістарычную перамогу ў Лізе чэмпіёнаў над нямецкай "Баварыяй"! Але ў 2013 годзе беларускі трэнер пакінуў сваю пасаду ў БАТЭ і падпісаў кантракт на 4,5 года з краснадарскай "Кубанью". Паведамлялася, што заробак Ганчарэнкі ў расійскім клубе складаў каля мільёна еўра ў год.

Рэаліі аказаліся такія, што ўжо праз год беларускі спецыяліст апынуўся без работы. Кіраўніцтва "Кубани" паставіла яму ў віну быццам бы адсутнасць належнай дысцыпліны ў камандзе. Трэнер пакінуў краснадарцаў на пятым месцы ў табліцы чэмпіянату Расіі (у 13 матчах шэсць перамог, шэсць нічыіх і адно паражэнне).

У чэрвені 2015 года Віктар Ганчарэнка ўзначаліў екацярынбургскі "Урал", але там на пасадзе галоўнага трэнера адпрацаваў зусім мала. Пад яго кіраўніцтвам «Урал» правёў у чэмпіянаце Расіі ўсяго шэсць матчаў. У расійскіх СМІ выказваліся меркаванні, што Ганчарэнка сышоў, каб не здаваць гульні грозненскаму «Тереку», але сам трэнер ад каментарыяў на гэтую тэму ўстрымаўся.

А 13 верасня 2015 года Віктар Ганчарэнка ўвайшоў у трэнерскі склад маскоўскага ЦСКА, дзе да гэтага часу працуе на пасадзе старшага трэнера (*армейскі клуб, да слова, зараз займае 2-е месца ў расійскай прэм'ер-лізе.* – **Аўт.**)

"Ні для кога не сакрэт нашы сяброўскія адносіны з галоўным трэнерам ЦСКА Леанідам Віктаравічам Слуцкім, – распавёў неяк Віктар Ганчарэнка. – Важным фактарам на карысць майго рашэння было тое, што мы з ім прытрымліваемся аднолькавых прынцыпаў і поглядаў на футбол".

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ВІНШУЕМ!

Тэнісісткам паабяцалі «кветкі і вячэру ад імя прэзідэнта»

Жаночая зборная Беларусі па тэнісе атрымала гістарычную перамогу.

У мінулыя выхадныя ў матчы плэй-оф Сусветнай групы Кубка федэрацыі жаночая тэнісная зборная Беларусі выйграла ў Расіі з лікам 3:2 і ўпершыню ў гісторыі выйшла ў элітны дывізіён неафіцыйнага каманднага чэмпіянату свету.

Безумоўна, наўрад ці наша каманда сёння пляскала б у далоні, калі б не дапамога пятай ракеткі свету **Вікторыі Азаранка**, якая згадзілася ўзяць удзел у матчы і атрымала дзве перамогі. Зрэшты, і наша **Аляксандра Сасновіч** не падвяла. Калі ў першай гульні яна саступіла Дар'і Касаткінай, то ў рашаючым паядынку перамагла расіянку Маргарыту Гаспаран.

Пасля перамогі кіраўнік Беларускай тэніснай федэрацыі **Аляксандр Шакуцін** не хаваў сваіх эмоцый: *"Трэба павіншаваць увесь беларускі народ і наш тэніс з гэтай вялікай гістарычнай перамогай. Як узнагародзім каманду? Кветкі і вячэра ад імя прэзідэнта будуць..."*

Акрамя беларусак у наступным сезоне ў Сусветнай групе выступяць каманды Чэхіі, Швейцарыі, Францыі, Галандыі, Іспаніі, Германіі і ЗША.

Алесь СІВЫ.

ЗВЕЗДНЫЙ ГОСТЬ

Сергей РУТЕНКО:

«Ни слова о деньгах!»

Звезда мирового гандбола Сергей Рутенко рассказал "Народной Воле" о личной жизни, переходе из испанской "Барселоны" в минский СКА и еще много о чем.

Сергей Рутенко – звезда мирового масштаба. Летом 2009 года гандболист перешел из испанского «Сьюдад-Реаля» в «Барселону», сумма трансфера тогда составила рекордные для мирового гандбола 1,2 млн евро! В свое время принял словенское гражданство, затем испанское, но… отказался выступать за команду Испании. Вернулся в родную сборную. Четырехкратный чемпион Словении, трехкратный победитель Кубка Словении, восьмикратный чемпион Испании, шестикратный победитель Лиги чемпионов, четырехкратный победитель Суперкубка Европы, лучший бомбардир чемпионата Европы-2006...

И вот – почти сенсация! Из испанской «Барселоны» Сергей вернулся в минский СКА. Что мы знаем об известном гандболисте?

Психолог

Как-то Сергей Рутенко признался, что когда он приехал играть в словенский «Целе», то поразился тому, что многие игроки параллельно занимались каким-то побочным бизнесом.

«У нас это было невозможно априори. В конце 1990-х я зарабатывал на родине в сотни раз меньше – денег только на питание хватало, – признался спортсмен. – *Поэтому все и рвались за рубеж... В Минске я учился на психолога, хотел продолжить образование в Барселоне, но наш клуб борется за первые места во всех турнирах, где принимает участие, и при моем спортивном статусе нормально поучиться все же не получится. Как это сделать практически? Если мы играем два матча в неделю, то дома я в лучшем случае бываю пару дней в неделю. Пожалуй, это стоит делать уже ближе к закату карьеры и в Минске – методом дистанционного обучения».*

Примерный семьянин

С будущей супругой Рутенко познакомили родители.

«Я никогда не испытывал проблем в общении с противоположным полом, и сама мысль о том, что мама собирается познакомить меня с «очень хорошей девочкой» – дочкой своей подруги, приводила, мягко говоря, в замешательство, – вспоминал Сергей. – *Как потом выяснилось, Алена тоже не искала со мной встречи, и родителям пришлось приложить немало усилий, чтобы в какой-то момент поставить нас перед фактом. Но все равно в тот день, когда они должны были приехать в гости, я пытался любыми способами удрать из дома. Не удалось… А Алена оказалась совсем не тем человеком, которого я рисовал в своем воображении. И меня к ней потянуло. Не торопились, постепенно узнавали друг друга, я уехал в Словению, она училась в Минске, мы проверяли свои отношения расстоянием. Конечно, было много всего, но через 5 лет после начала знакомства мы твердо сошлись в том, что хотим всегда быть вместе.*

Мы с Аленой абсолютно разные люди. Она – домоседка, более рассудительная, спокойная, и если мы захотим провести вечер вместе, то тут же начинаем смеяться над тем, что наши желания в очередной раз не совпадут – каждый предложит свой вариант. Ремонт, покупка и расстановка мебели – у каждого опять-таки собственная версия. Разумеется, не совпали мы и при выборе имени будущей дочки. Я хотел, чтобы ее звали Дашей, а Алена – Сашей. А назвали Никой, потому что никто не хотел уступать».

Кстати, в семье Рутенко есть еще и сын Егор, которому на днях исполнилось 10 месяцев.

Испанский след

«Что можно позаимствовать у испанцев? Сиесту – традиционный обеденный сон, который, как мне кажется, очень оздоровляет нацию, – в шутку рассказывал журналистам **Сергей Рутенко**. – *Ну а если серьезно, то их любимую черту – желание все отложить на завтра – я уж точно в наш характер привносить не стал бы. Мы вообще разные. Испанцы считают себя одной из ведущих и, если так можно выразиться, стилеобразующих наций мира. Получается это у них довольно позитивно: они ничуть не кичатся, но дают понять, что Испания – страна с большим прошлым и грандиозным будущим».*

По словам гандболиста, у него много друзей, и пресс-секретарь «Барселоны» по этому поводу шутил так: *"Сергей, почему, когда мы прилетаем в любой город, ты там обязательно с кем-то встречаешься? Ты случайно не агент КГБ?»*

«Кстати, я не назвал бы Барселону одним из красивейших городов мира, но то, что в ней жить очень комфортно, это да, – отмечает Сергей Рутенко. – *Тут есть все, что душе угодно, – от музеев и театров до ресторанов, предлагающих, наверное, все кухни мира».*

Будущий бизнесмен

«Давно уже осознал, что не буду играть в гандбол всю жизнь – к сожалению, – размышляет Сергей о будущем. – *И средств, которые заработал за карьеру, на будущую жизнь точно не хватит. Поэтому трачу все свободное время на то, чтобы подготовить площадку для жизни вне спорта. Занимаюсь этим уже года четыре. Но мне катастрофически не хватает времени. Отсюда все проблемы. Пока я здесь – процесс движется, как только уезжаю – притормаживается. Хотя есть группа людей, которым полностью доверяю, но у них тоже свои дела и заботы, и они не могут посвятить нашим проектам столько времени, сколько необходимо. И все равно дело двигается, пусть даже не так быстро, как хотелось бы».*

«Все решения мы принимаем с женой вместе…»

…С гандболистом мы встретились в баре столичной гостиницы «Grown Plaza». В отличие от некоторых других известных белорусских спортсменов, которым «звездность», наверное, не позволяет снизойти до общения с журналистами, Сергей РУТЕНКО всегда открыт для общения.

– После вашего перехода в СКА некоторые СМИ давали примерно такие заголовки: «Один из лучших гандболистов мира будет в Минске получать деньги, которых хватит только на бензин». Читали?

– Мне вообще хотелось бы раз и навсегда закрыть тему зарплатных ведомостей. После такого предложения со стороны СКА, когда они мне протянули руку помощи, я считаю, что не имею морального права требовать какие-то зарплаты. Тем более хорошо знаю, что клуб не из богатых. Мне сейчас нужна тренировочная и игровая практика с прицелом на игры в сборной, а выступление за СКА, поверьте, меня не разорит. Так что мы договорились с клубом так: сколько посчитают нужным, такую зарплату и дадут. Еще раз повторюсь: хотелось бы прекратить разговоры и слухи, что мне будет еще финансово помогать федерация или кто-то еще. Для меня это неприемлемо, так что больше – ни слова о деньгах.

– Еще приходилось слышать, что переход Рутенко из «Барселоны» в СКА – это в какой-то степени авантюра…

– Тогда я могу сказать об этих людях, что они в какой-то степени дилетанты. Я – семейный человек. Минск – мой дом. Мне нужно восстановиться, помочь сборной Беларуси. Хочется же подойти в лучшей форме. И в этом плане вариант выступления за СКА – оптимальный. Какая здесь может быть авантюра?

– Пару лет назад, выступая за знаменитую «Барселону», могли предполагать, что через некоторое время окажетесь в Минске?

– Если бы мне сегодня было 20 лет, я, может быть, ничего и не предполагал бы. Но за спортивную карьеру у меня было столько кардинальных изменений, что я уже ничему не удивляюсь. Да, два года назад у меня не было никаких планов. Как говорят, был день – была и пища. Сегодня ситуация изменилась – и это надо принимать спокойно.

– Из «Барселоны» вы ушли в катарский клуб, за который провели всего четыре матча. Катарцы не выполнили свои обещания?

– Если бы катарцы урегулировали те вопросы, на которых я настаивал, может быть, и сегодня там играл бы. Вообще, Катар оставил двоякое впечатление. С одной стороны, у них прекрасные условия для тренировок, а вот организация хромает. Например, два месяца пришлось жить в общежитии, не давали обещанные жилье и автомобиль…

– Если они такие богатые, почему такие жадные?

– Честно говоря, я и сам не понимал, почему богатый клуб не может решить какие-то мелочные проблемы. Да и не хотелось в это вникать. Поставил вопрос ребром: или выполняете свои обещания, или я ухожу из клуба. Пришлось уйти. До меня еще до сих пор доходят какие-то слухи о той истории, но на пройденный этап не стоит даже обращать внимание.

– Долгое время вы жили в Испании, в составе "Барселоны" стали восьмикратным чемпионом Испании, несколько раз выигрывали Лигу чемпионов… Это были лучшие годы в вашей карьере?

– Я бы так не сказал. Просто если разбить мою спортивную жизнь на этапы, то испанский стал самым богатым и насыщенным. Но также я хорошо понимал, что когда-нибудь закончится и это. Гораздо важнее для меня было, чтобы после расставания с любым клубом ни у них не возникало ко мне никаких вопросов как к спортсмену, ни у меня к ним. Я вроде всегда работал на пределе. Люди это ценят.

– Сегодня в Испании у вас что-то осталось? Имущество, может быть, бизнес?

– Не хотелось бы снова уходить в сторону материальных ценностей…

– Как семья относится к вашим постоянным переездам?

– Для детей это, конечно, не совсем удобно, но смена клубов – это жизнь спортсмена, его работа. И семья всегда должна быть готова к этому. А вообще, зная, как складывалась карьера некоторых других игроков, могу сказать, что меня судьба еще пожалела. Дочке – 5 лет, сыну – 10 месяцев, так что это наша первая «миграция» с детьми. А так мы постоянно жили в Барселоне.

– С женой советуетесь, когда, например, собираетесь перейти в другой клуб?

– Безусловно, у нас все вопросы решаются сообща. И, когда принимаем решение, договариваемся, что затем уже не может быть никаких сожалений. Да и что жалеть? Супруга тоже вернулась домой (она – минчанка), мама моя очень довольна…

– Как вам после Испании жизнь в Беларуси?

– Так я же и так часто бывал в Минске, не считаю себя оторванным от белорусских реалий. Нет никакой адаптации.

– К ценам привыкли?

– Считаю, нормальные цены для белорусского уровня, хотя я не сравнивал бы их с испанскими. Где-то выше, где-то ниже…

– Дочь уже определили в белорусский детский сад?

– Определили. А в следующем году Ника уже пойдет в школу. Правда, есть сложности с языком, все-таки в Барселоне дочь больше общалась со сверстниками на испанском или английском языке. Но дети быстро «впитывают» языки, так что не думаю, что здесь будет большая проблема.

Алесь СИВЫЙ.

ШАХМАТЫ

Мастер многоходового жанра

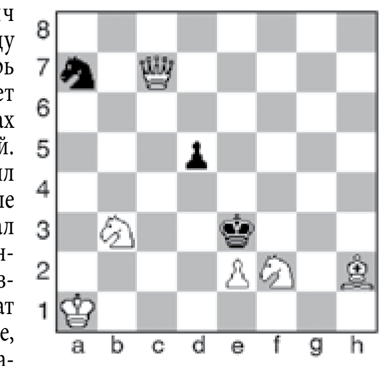
Александр Николаевич Варицкий родился в 1951 году в Пружанском районе. Теперь живет в Бресте. В шахматы играет с 11 лет. Участвуя в конкурсах решения, увлекся композицией. Работает во всех ее жанрах. Был чемпионом Беларуси в разделе многоходовых задач. Опубликовал свыше 150 задач и этюдов, на конкурсах отмечено более 50 произведений. А.Варицкий – кандидат в мастера по практической игре, был одним из сильнейших решателей страны.

В этой задаче А.Варицкого белым для достижения мата потребовалось 11 ходов.

Белые: Кра1, Лf2, Cb3, Kd3, Ke5, п.c2 (6).

Черные: Kpe3, Cf8, Ch3, Kf6, Kh6, п.d4 (6).

1.Kc4+ Kpe4 2.Kd2+ Kpe3 3.Ca4 Cd7! 4.Kf1+ Kpe4 5.Cb3 Cd6 6.Kd2+ Kpe3 7.Cd5! K:d5 8.Kc4+ Kpe4 9.K:d6+ Kpe3 10.Kc4+ Kpe4 11.Kc5x

А его же задачу на диаграмме предлагаем решить нашим читателям.

Белые: Кра1, Фс7, Ch2, Kb3, Kf2, п.e2 (6).

Черные: Kpe3, Ka7, п.d5 (3).

Мат в 3 хода.

Присылайте решения на адрес редакции (220030 г.Минск, ул.Энгельса, 34а) или на электронный адрес: vadim_ne67@mail.ru

Победа над легендарным «гроссом»

В 1975 году гроссмейстер Виктор Корчной посетил Минск, где дал сеанс одновременной игры. Одна из партий завершилась победой кандидата в мастера Ирины Турапиной: 1.e4 e6 2.d4 d5 3.Kc3 de 4.K:e4 Kf6 5.K:f6 Ф:f6 6.Kf3 h6 7.Cd3 Cd6 8.0-0 0-0 9.Фe2 Kd7 10.c4 c5 11.Фe4 Лe8 12.Ce3 Лb8 13.b4 b6 14.bc bc 15.Лab1 Л:b1 16. Л:b1 e5 17.de K:e5 18.Фh7+ Kpf8 19.K:e5 Ф:e5 20.g3 Ch3 21.Лb7 Cc7 22.Ce4 Лd8 23.Cd5 Л:d5 24.cd Ф:d5 25.Фh8+ Kpe7 26.Л:c7+ Kpf6 27.Cd4+ cd 28.f3 Ф:f3, 0:1.

Турнирная хроника

Китаянка Хоу Ифань вернула себе титул чемпионки мира, выиграв во Львове матч у украинки Марии Музычук (3 победы и 6 ничьих). На турнире претендентов в Москве право на матч с чемпионом мира Магнусом Карлсеном завоевал Сергей Карякин.

В турнире в минской СДЮШОР-11 (82 участника) призерами стали Алексей Александров, Герман Кочетков и Виталий Мерибанов, в другом (77 участников) – Кирилл Ступак, Михаил Никитенко и Виктор Купрейчик. В испанском Манакоре Кирилл Ступак занял 4-е место. Он же был лучшим из белорусов на Мемориале В.Петрова в латвийской Юрмале (129 участников) – 5-е место (Алексей Федоров – 11-е, Сергей Жигалко – 20-е и т.д.). В этом же турнире, но по блицу (119 участников) лучшим из белорусских участников стал Сергей Жигалко (11-е место). Владислав Ковалев был третьим во Львове (быстрые шахматы и блиц), Валерий Казаковский – пятым в Стокгольме. Сергей Жигалко выиграл Мемориал Чебаненко в Кишиневе. В турнире регионов Беларуси в рамках «Олимпийских дней молодежи» победила сборная Минска.

Мемориал Бронштейна в Минске (150 участников, в том числе 9 гроссмейстеров, 9 международных мастеров и мастеров ФИДЕ) выиграл Сергей Жигалко – 9 очков из 10; 2–5-е места разделили также гроссмейстеры: Александр Бортник (Украина), Евгений Подольченко, Алексей Александров и Кирилл Ступак. В чемпионате Беларуси до 18 лет победили: в классических шахматах – Егор Филипец и Ольга Молотилова, в блице – Егор Филипец и Екатерина Бейненсон, в быстрых шахматах – Вячеслав Зарубицкий и Екатерина Степкина. В германском Пфальце Сергей Каспаров был 24-м из 206 участников. На польском турнире «Гора Святой Анны» (30 участников) Владислав Ковалев завоевал второе место, а Кирилл Ступак был четвертым с тем же количеством набранных баллов, но уступив по дополнительным показателям.

Скорбим…

Скончался мастер ФИДЕ из Минска Виталий Эдуардович Корнилович (1961–2016).

Проверьте решения

Этюд И.Бондаря от 16 февраля решается так: 1.g7+ Kpg8 2.h7+ Kp:h7 3.f7 e2+ 4.Kpe1! Лh6 5.g8Ф+! K:g8 6.f8Kx. Первыми правильно ответили Игорь Ананич (Гродно), Сергей Потапов (Минск) и Николай Ярохович (Пинск). Свои ответы на предыдущие задания прислали также Л.Колодко (Жодино), Р.Костючик (Брест), П.Фурсов (Новополоцк), И.Гулик (Марьина Горка), А.Белый (Орша), А.Литвинов (Минск).

Вадим ЖИЛКО.

ВЕДАЙ НАШЫХ!

Беларус выйграў Кубак Масквы па бодзібілдынгу

Навапалачанін Ілля Лукавец быў прызнаны лепшым у суперцяжкай вазе.

На Кубак Масквы прыехала больш за 500 спартсменаў з усяго свету. Ілля Лукавец быў адзіны, хто прадстаўляў Беларусь на спаборніцтвах у Расіі. У вагавай катэгорыі больш за 100 кілаграмаў абсалютным пераможцам прызналі спартсмена з Навапалацка.

– *Кубак Масквы – гэта адкрыты турнір, у якім можна ўдзельнічаць па заяўцы федэрацыі*, – сказаў «Народнай Волі» Ілля Лукавец. – *У Расіі вельмі моцныя спартсмены, таму ўзровень спаборніцтваў значна адрозніваецца ад нашага.*

Падрыхтоўку да спаборніцтваў у Маскве Ілля Лукавец пачаў у студзені. Наперадзе ў навапалацкага спартсмена выступленне на Кубку Расіі, які будзе апошнім у гэтым сезоне.

Раман ВАСЮКОВІЧ.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 3286871.
Тэл. рэкламнага аддзела:
(017) 3286609
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

9 772071 964000 16030

Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар
Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 30.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 18.04.2016 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 27 230 экз. Заказ № 1381